

ความหมายของเด็กกระทำผิด

นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคำว่า "เด็กกระทำผิด" ผิดแปลกแตกต่างกันไป แต่ก็ยังคงคล้ายคลึงกันในลักษณะสำคัญ ๆ บางประการ ดังจะเห็นได้ดังนี้คือ

Glueck^๑ กล่าวว่าเด็กกระทำผิดนั้นจะหมายถึง กระทำความผิดซ้ำ ๆ กัน จนกลายเป็นอุปนิสัยประจำตัว มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๖ ปี และได้รับการพิจารณาจากเจ้าหน้าที่แล้วว่า กระทำผิดจริงต้องถูกลงโทษทางอาญา

Teeters and Reinemann^๒ กล่าวว่าตามทัศนะของสมาคม N.P.P.A. (The National Probation and Parole Association) กล่าวไว้ว่า เด็กหรือเยาวชนกระทำผิดอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

๑. ละเมิดกฎหมายของรัฐ กฎหรือข้อบังคับของหน่วยปกครองของรัฐในระดับต่าง ๆ
๒. ดื้อดึงหรือโดยนิสัยไม่อยู่ในโอวาท และไม่เชื่อฟังบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้

ดูแล

006178

๓. มีนิสัยชอบหนีโรงเรียนหรือหนีออกจากบ้าน
๔. มีนิสัยประจำตัวเลวลง หรือทำให้เป็นภัยต่อศีลธรรมหรือสุขภาพของตัวเอง

^๑Sheldon Blueck, "Ten Years of Unraveling Juvenile Delinquency, An Examination of Criticisms", The Journal of Criminal Law: Criminology and Police Science (1960) : 13

^๒Teeters and Reinemann, The Challenge of Delinquency. (New York: Prentice Hall, 1955), p. 5.

White^๑ กล่าวว่าตามกฎหมายแล้วเราไม่ถือว่าการกระทำผิดของเด็ก เป็นอาชญากรรม เพราะเด็กพวกนี้เพียงแค่ประพฤติไม่ถูกต้อง ซึ่งศาลคดีเด็กและเยาวชนควรจะใช้วิธีการเป็นพิเศษแตกต่างจากผู้ใหญ่ในการให้ความรู้แก่พวกเขา เพื่อมุ่งจะให้กลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดีและว่า เด็ก สอนง่ายกว่าผู้ใหญ่

Neumeyer^๒ กล่าวว่าคำว่า "เด็กกระทำผิด" จะหมายถึงผู้ที่มีการกระทำละเมิดกฎหมาย ในทัศนะทางกฎหมายการกระทำผิดใด ๆ นั้นก็ย่อมขึ้นอยู่กับข้อกำหนดตามกฎหมาย เช่น ละเมิดกฎหมายของสหพันธรัฐ หรือกฎหมายท้องถิ่น รูปแบบพฤติกรรมพิเศษของหนุ่มสาวบางอย่าง เช่น หนีออกจากบ้าน หนีออกจากโรงเรียน หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้งหลาย เช่น ไปอยู่ในสถานที่หรืออาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อเด็ก แหล่งอบายมุขต่าง ๆ ถือว่าผิดหมด

Johannes U. Hoerber^๓ ให้คำนิยาม "เด็กกระทำผิด" ว่าหมายถึงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี และการกระทำผิดเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่ทำให้คนซึ่งกระทำตามแบบแผนพฤติกรรม เช่นนั้น มีความขัดแย้งต่อกฎหมาย หรือขัดแย้งมาตรฐานของพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอยู่

Robert D. Wirt and Peter F. Eriggs^๔ กล่าวว่าคนทุกคนที่ถูกตำรวจจับและถูก

^๑R. Clyde White, Administration of Public Welfare. (Ohio: American Book Co., 1950), p. 260.

^๒Martin H. Neumeyer, Juvenile Delinquency in Modern Society. (New York: C. Van Nostrand Co., 1961), pp. 22-25.

^๓Johannes U. Hoerber, A Program for The Prevention and Control of Juvenile Delinquency in Thailand. (n.p. , 1961), p . 4 .

^๔Robert D, Wirt and Peter F. Eriggs, "The Meaning of Delinquency" in Juvenile Delinquency, Research and Theory.ed. Herbert C. Quay (New York: D. Van Nostrand Co., 1965), p . 22 .

ศาลตัดสินลงโทษ มีีเชื่อว่า จะเป็นผู้กระทำผิดไปเสียหมด ผู้กระทำผิด คือผู้ที่มีการกระทำที่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย การที่เขากระทำการ เช่นนั้นก็มีไว้เพราะความโง่ หรือมีความผิดปกติทางจิตใด ๆ แต่เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่สับสนเข้าใจยากมาก

เด็กที่มีเด็ว่า จะ เก เร หมายความว่า เด็กที่ประพฤตินิสัยไม่สมกับวัย แต่ไม่ถึงกับเป็นความผิดอาญา ได้แก่ เด็กที่ชอบหนีโรงเรียน รั้งหรือคบค้าสมาคมกับขโมย หนีออกจากบ้าน พุดจาหยาบค้าย ไปในสถานที่เล่นการพนัน สูบบุหรี่ เสพยา เสพติด ดื่ม เครื่องดื่มมันเมา เหล่านี้ เป็นต้น

นักสังคมวิทยาบางท่านกล่าวว่า "วิธีการที่สังคมใช้ปฏิบัติต่อ เด็กที่มี เด็ว่า จะ เก เร (Pre-Delinquent) และ เด็กกระทำผิด (Juvenile Delinquent) เป็น เครื่องชี้ถึงค่านิยมทางสังคมประการหนึ่งของสังคมนั้น" คำกล่าวเช่นนี้ ล้วนแต่เพ่ง เล็งถึงความออกันที่สังคมพึงมีต่อเด็กประพฤตินิสัย เด็กกระทำผิดตลอดจนอาชญากรผู้ใหญ่ ว่าโดยเหตุผลที่บุคคล เหล่านั้นต่างหากที่หาทางออกให้แก่ความไม่พอใจ ความคับใจ ความกลุ้มใจ หรือความทุกข์ของตนในทางอื่นไม่ได้ จึงเบนออกไปในทางที่ชั่วร้ายฝ่าฝืนบรรทัดฐาน ความประพฤติที่สังคมยอมรับอัน เป็นการผิดกฎหมาย^๑

สรุปรวบรวมได้ว่า เด็กกระทำผิด หมายความว่า เด็กที่กระทำผิดอาญา รวมทั้งที่เด็กกระทำการอันกฎหมายบัญญัติ เป็นความผิดสำหรับเด็ก ในทางวิชาการยังไม่ถือว่า เด็ก เหล่านี้เป็นอาชญากร จึงไม่นิยม เรียกอาชญากร แต่ก็ยังมีบุคคลออกไปน้อยที่ยึดมั่น เชื่อถือว่า เด็กกระทำผิด เพราะสันดานไม่ดี มีความชั่วร้ายอยู่ในสันดานมาแต่กำเนิด และตั้งข้อรัง เกยจ เด็ก เหล่านี้ ชอบให้ เอา เด็ก เหล่านี้ไปเสียให้พ้นหูพ้นตาหรือ หนีไปบง เสียให้ เช็ดด้วยวิธีการที่รุนแรง แต่ในปัจจุบันนี้ บุคคลส่วนใหญ่ได้ เปลี่ยนแนวความคิดที่มีต่อ เด็กกระทำผิด

เนื่องจาก " เด็กกระทำผิด " นั้นจะมีข้อแตกต่างกันอยู่ ที่ลักษณะการกระทำผิด เป็นสำคัญ ดังนั้นเราจึงควรพิจารณาว่า " การกระทำผิด " มีความหมายว่าอย่างไร

^๑ ศาสตราจารย์ สง่า สันะสมิต, กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๖) หน้า ๒-๓ .

Robin^๑ กล่าวว่า นักสังคมสงเคราะห์ให้ตีความหมายของการกระทำผิด ว่าเป็นความประพฤติกึ่งสังคมไม่ยอมรับนับถือ (Socially Unacceptable Acts) หรือจัดแพทยให้ตีความหมายว่าเป็นความประพฤติที่ควรป้องกันกักขัง แล้วนักกฎหมายก็ให้ตีความหมายว่าเป็นความประพฤติกึ่งผิดกฎหมาย

Delinquency^๒ ก็กล่าวถึงการทำผิดหรือการกระทำที่กฎหมายบัญญัติ ว่าเป็นความผิด และบางทีมีผู้แปลว่า การละเมิดระบอบ ความเป็นอันธพาล รวมความหมายถึง เด็กอันธพาล เด็กหนีโรงเรียน หรือบรรดาการกระทำผิดของเด็ก ซึ่งเป็นการเดือดร้อนต่อสังคม ดังนั้นการกระทำผิดแบบนี้ จึงเป็นกิจการสนองตอบของความกดดันทั้งภายในและภายนอกร่างกาย

Power และ Witmer^๓ กล่าวถึงการกระทำผิดว่า จะต้องพิจารณาถึงสิ่งสำคัญ

๓ ประการ คือ

๑. เจตนาของผู้กระทำผิด
๒. ความสม่ำเสมอในการกระทำผิด
๓. ทัศนคติของผู้กระทำผิดที่มีต่อกฎหมายและสังคม

การกระทำผิดในทัศนะทางสังคมจะพิจารณากว้างกว่าในแง่กฎหมาย เพราะการกระทำผิดบางประการอาจเป็นพฤติกรรมหรือคุณค่า (Value) ที่ถูกเรียกร้อง โดยวัฒนธรรมนั้นแต่โดยทั่วไป การกระทำผิดจะหมายถึงพฤติกรรมฝ่าฝืนการจัดระเบียบของสังคม

ค่านิยมของเด็กกระทำผิด

เสริน^๓ กล่าวสรุปว่า แมื่อนักสังคมวิทยาทั้งหลายที่มีความสนใจในเรื่องความประพฤติ

^๑Sol Robin, Crime and Juvenile Delinquency. (New York: Oceana Publication. 1951), p. ๑๕.

^๒Edwin Powers and Helen Witmer, Prevention of Delinquency: The Cambridge-Somerville Youth Study. (New York: Columbia University Press, 1951), pp. 130-18๕.

^๓เสริน ปุณณะพิธานนท์ "โลกปริทรรศน์และการดำเนินชีวิตของเยาวชน", วารสารรัฐศาสตร์ ๓ (กรกฎาคม ๒๕๑๕) : ๔๕.

เกมะ เทรก เเก เร จะมีความ เห็นแตกต่างกัน ในด้านการแปลความหมาย และการ เน้นองค์ประกอบ ของความประพจน์ เเก เรแตกต่างกันไป แต่ก็ปรากฏว่ามีความ เห็นสอดคล้องกันในเรื่ององค์ประกอบ ของคำนิยมที่เด็กยึดถือ และความรู้สึกภายในใจของ เด็ก ประเภทนี้

ลักษณะ เฉพาะที่เด่นชัดทางด้านจิตใจของเด็ก เเก เรก็คือ การ เฉลิมฉลองความองอาจ กล้าหาญแต่ละ เรื่องที่พวก เด็ก เเก เรกอบปฏิบัติสืบต่อกันมา ล้วนแล้วแต่สร้างความหมายของความแกร่ง กร้าวขึ้นทั้งสิ้น

๑. เด็ก เเก เรต่างก็หมกมุ่นอยู่กับการแสวงหาความตื่นเต้น โลกโผนสยองขวัญ หรือ "Kicks" ดังนั้นแบบแผนแห่งชีวิตที่เด็ก เเก เรยอมรับนับถือ ก็คือการ เผชิญภัยนั้นเอง พฤติกรรมที่ ครอบคลุมไปด้วยการแสดงออกที่เสียงต่ออันตรายและ เข้มมฤตยู เป็นสิ่งที่มีค่าสูง พฤติกรรมอย่างใด อย่างหนึ่งที่มีการละ เม็ดกฎหมายอยู่ด้วย และทำให้ต้อง เล่นเอา เกิด เจ้าล่อกับตำราจ ย่อม เป็นสิ่งที่ สร้างบรรยากาศของความตื่นเต้น เร้าใจเสมอ ๆ "Kicks" อาจจะถูกกำหนดให้หมายถึงการกระทำ ใด ๆ ที่ผู้ใหญ่ห้ามไม่ให้กระทำ ซึ่งทำให้ประสบการณ์ของผู้เยาว์ในขณะนั้นมีคุณค่ายิ่งขึ้น และความ แตกต่างไปจากวิถีชีวิตปกติที่เกิดขึ้นวันแล้ววันเล่า ให้เท่าที่จะมากได้

๒. การที่จะได้ความแกร่งกร้าวมานั้น จะต้องแสวงหาและได้รับรางวัลทางด้านวัตถุ สังคมส่วนรวมเสียก่อน โดยที่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องหลีกเลี่ยงไม่ทำตามกฎ เกณฑ์ของโรงเรียน และของการทำงาน ซึ่งเป็นที่ยาของระเบียบวิธี และความปลอดภัยมั่นคง เด็ก เเก เรมักจะแสดงความ เข้มขยันต่อการทำตัว เป็นผู้เข้ากับคนอื่น ได้ในโรงเรียนและการทำงานตลอดจนต่อความสำเร็จใน ด้านการ เรียน พวกนี้เร้าร้อนไปมาโดยไร้จุดหมาย หรือไม่ก็ฝันเพียงว่าตนเองจะประสบความสำเร็จ ในสิ่งอันพึงปรารถนาได้อย่างรวดเร็ว

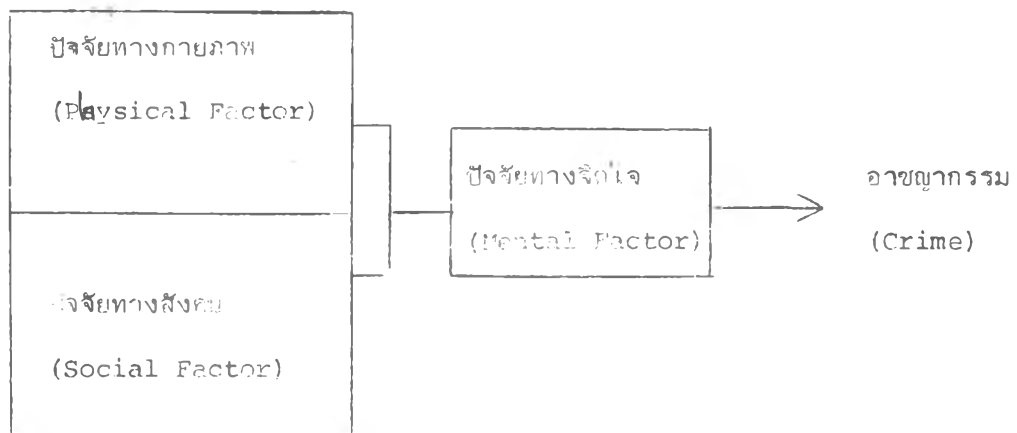
๓. ที่ เป็นสิ่งบ่งลักษณะของความ เเก เรก็คือ การใช้กำลังก้าวร้าว รุกราน เด็กนำเอา กฎ เกณฑ์ของนักรบมาใช้ในการดำเนินชีวิตของตน โดยถือเป็นหลักว่า เป็นชายต้องเก่งในเรื่อง สตรีพันแหง ไม่ยอมให้ใครมาขย เข้มม หรือกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่า เป็นการลบหลู่ดูหมิ่น การที่ เด็กพยายามพิสูจน์ว่าตนกล้าหาญ หรือสู้ไม่ถอย น่าจะถือได้ว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดที่ว่า ความก้าวร้าวรุกราน เป็น เครื่องหมายของความ เข้มมหาญ อัน เป็นคุณสมบัติสำคัญของความเป็น จู๊กผู้ชาย

ทฤษฎีทั่วไป ว่าด้วยการกระทำความผิดของเด็ก

นับแต่ศตวรรษที่ ๒๐ เป็นต้นมา เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป สาเหตุแห่งอาชญากรรม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ ๓ ประการ คือ

- ๑) ปัจจัยทางกายภาพ
- ๒) ปัจจัยทางสังคม
- ๓) ปัจจัยทางจิต

Hermann Mannheim^๑ นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษ ได้อธิบายถึงสภาพความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวไว้ ดังนี้

ปัจจัยทางกายภาพ จะมีส่วนผลักดันให้เกิดอาชญากรรม เช่นเดียวกับปัจจัยทางสังคม ก็ต่อเมื่อปัจจัยดังกล่าวนี้ ผ่านการเปลี่ยนแปลงสภาพคือปัจจัยทางด้านจิตใจ ในแผนภูมิข้างต้นนี้ สภาพจิตใจของบุคคลเปรียบเสมือนตัวแปรที่สำคัญยิ่ง เพราะถ้าปัจจัยของทางกายภาพ หรือปัจจัยทางสังคม ย่อมไม่ก่อให้เกิดอาชญากรรม แต่ถ้าเมื่อใด ปัจจัยทางด้านสังคมและกายภาพ มีอิทธิพลเหนือปัจจัยทางด้านจิตใจแล้ว การเปลี่ยนแปลงสภาพจิตใจของบุคคล แม้แต่เพียง เล็กน้อย อาจจะมีผล

^๑ อรรถ: สุวรรณบุปผา, หลักอาชญาวิทยา (พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘) หน้า ๘๐ .

ต้น ให้ปัจจัยต่าง ๆ มีอิทธิพลที่จะนำไปสู่สภาพอาชญากรรมได้ ดังนั้นสิ่งถือว่าเป็นสภาพจิตมีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะปัจจัยทางด้านจิตใจแต่เพียงอย่างเดียว ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงก็อาจจะนำไปสู่สภาพอาชญากรรมได้ เช่นเดียวกัน

ดังนั้นทำให้ผู้วิจัย ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยทางจิตที่ จ ต่อปัญหาอาชญากรรม โดยเฉพาะในเด็ก ซึ่งจะรับภาระรับผิดชอบต่อไป จึงได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก และพบว่าความคิดเกี่ยวกับตน (Self-Concept) เป็นสิ่งสำคัญที่สุด และมีอิทธิพลโดยตรงต่อความประพฤติของเด็กที่จะเป็นคนดีหรือไม่ดี และความคิดเกี่ยวกับตนของเด็กนี้ เกิดขึ้นมาจากการที่เด็กรับรู้ว่ามีผู้อื่นรอบ ๆ ตน มีความรู้สึกอย่างไรต่อตนเอง คือ: ขาสวมบทบาทของผู้อื่น (พ่อ แม่ เพื่อนสนิท เพื่อนักเรียน ครู) ย้อนกลับมาสนองตัวเอง และเขาก็จะรับความรู้สึกนั้น ๆ คือการประเมินว่าเขาดีมากน้อยประการใด เขาเป็นความคิดเกี่ยวกับตนของเขา และมีพฤติกรรมตามความรู้สึกเกี่ยวกับตนออกมา แต่สาเหตุของอาชญากรรม และความประพฤติเกเรของเด็กมิได้มีสาเหตุมาจากปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เพียงอย่างเดียว จึงเป็นการยากที่จะตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดขึ้นได้ เพียงทฤษฎีเดียว

ในที่นี้จึง เสนอแนวทางการศึกษาค้นคว้า เพียงหลักการที่สำคัญ ๆ โดยสังเขป

๑. ทฤษฎีการกระทำผิดของเด็กที่ต่อลักษณะของบุคคลจะเป็นสาเหตุ

โดยทฤษฎีนี้ถือว่าองค์ประกอบในตัวบุคคลที่บกพร่อง ไม่สมบูรณ์ประกอบเป็นสาเหตุที่สำคัญของอาชญากรรม คือ

๑.๑ อาจเป็นการบกพร่องทางชีวภาพ และแบบ หรือสภาพของร่างกาย เช่น ลักษณะรูปร่าง ลักษณะปัญญา และลักษณะอารมณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดจากกรรมพันธุ์ ก็อาจจะเป็นอาชญากรแต่กำเนิดทีเดียว แต่จะสรุปว่ากรรมพันธุ์เป็นสาเหตุของการกระทำผิดนั้น เป็นไปไม่ได้ เพราะบุคคลย่อมได้รับลักษณะและความโน้มเอียงบางอย่างภายหลังเกิด จึงกล่าวได้ว่า ความประพฤติของบุคคลเป็น เรื่องของชีวภาพและสิ่งแวดล้อม ประกอบกัน คือ กรรมพันธุ์ กับลักษณะ

สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ต่างก็มีอิทธิพลต่อกระบวนการแห่งความประพฤติ^๑

๑.๒ ความบกพร่องทางจิต - เด็ก เคยเชื่อกันว่าการกระทำผิด จะสัมพันธ์กับ เขาวัวปัญญา แต่ในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาจะสมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์ทางจิตระหว่างผู้กระทำผิดกับคนธรรมดา ไม่ค่อยมีความสำคัญ เพราะไม่ว่าบุคคลสองพวกนี้มีความสมบูรณ์ทางจิตไม่ด้วยแตกต่างกัน

๑.๓ ความบกพร่องทางอารมณ์ - เชื่อกันว่าสาเหตุของการกระทำผิดที่สำคัญได้แก่ ความขัดแย้งทางจิต ความปรารถนาที่ถูกกดขี่เอาไว้ และมูลเหตุชักจูงใจอื่น ๆ ฉะนั้นการกระทำผิดจึง เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งแสดงถึงการขัดแย้งทดแทน หรือทางออก^๒

๒. ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

Lacassagne^๓ เขียนหนังสือเรื่อง "การเพิ่มขึ้นของการประกอบอาชญากรรม ในฝรั่งเศส ปี ค.ศ. ๑๘๒๕-๑๘๘๐" ได้กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นตัวกลางที่ดีที่สุด ของวัฒนธรรมแห่งการประกอบอาชญากรรม สาเหตุบางเหตุแห่งอาชญากรรมที่สำคัญ คือ สิ่งแวดล้อมทางสังคม ดังที่ ไชยเจริญ^๔ สรุปไว้ว่าสาเหตุที่เป็นสิ่งผลักดันให้คนเรา เป็นผู้ร้าย หรืออาชญากรนั้น สาเหตุที่สำคัญ อาจแบ่งแยกออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

^๑Martin H. Heimeyer, Juvenile Delinquency in Modern Society. p. 85.

^๒สุพัตรา สุภาพ "สาเหตุเด็กและเยาวชนกลางกับการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๗) หน้า ๑๕.

^๓A Lacassagne, Crime and Criminal. (Iowa: Iowa State University Press, 1967), p. 74.

^๔ไชยเจริญ สันต์ศิริ, คำบรรยายอาชญาวิทยาและพันธุวิทยาปริกษณาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาค ๑ อาชญาวิทยา (พระนคร โรงพิมพ์ไทยพิทยา, ๒๕๐๕), หน้า ๘๓.

๑. เกิดจากภายในร่างกาย หรือตัวผู้กระทำผิดนั่นเอง รวมทั้งจิตใจ ระบบประสาท หรือสิ่งผลักดันอย่างอื่น ๆ เริ่มที่สาเหตุทางด้านร่างกายและจิตใจ

๒. เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกอาชญาแต่ละเรื่องละน้อย หมกหมุ่นกันเข้า จึงเปลี่ยนแปลงนิสัยจิตใจ ให้โน้มเอียงไปในทางชั่วร้าย เรียกว่าสาเหตุทางด้านสิ่งแวดล้อม

Healy และ Curtis^๑ เป็นพวกแรกที่รับสนใจว่าสภาพแวดล้อมเป็นสาเหตุของอาชญากรรม เช่น บ้านแตก ขาดระเบียบ อบอุ่นไม่ดี ภาวะทางเศรษฐกิจ ส่วนการวิจัยด้านจิตวิทยา เริ่มเปลี่ยนความสนใจจากเรื่องการลงโทษผู้กระทำผิด มาพิจารณาภาวะทางสังคมที่ก่อให้เกิดบุคคลิกภาพที่ต่อต้านสังคมของผู้กระทำผิด แต่ก็มีปัญหาเกิดขึ้นว่า สาเหตุของการกระทำผิดนั้น มิได้เกิดมาจากปัจจัยสภาวะแวดล้อมเพียงปัจจัยเดียว Healy ได้ชี้ให้เห็นว่า เด็กที่เติบโตในสภาพแวดล้อมเดียวกัน คนหนึ่งกลายเป็นเด็กเกเร ในขณะที่อีกคนหนึ่งไม่ได้เป็น และเขาพบว่า เป็นเพราะการพัฒนาทางอารมณ์ของเด็กมากกว่าสภาพแวดล้อมของเขาแต่เพียงอย่างเดียว จึงต้องพิจารณาประกอบกัน ปัจจัยซึ่งจะพิจารณาก็คือ "การไวต่อความรู้สึก" ในการที่จะทำความผิด หรือที่ Aichhorn เรียกว่า "เงื่อนไขในการพัฒนาการกระทำผิดที่แฝงอยู่" ภายในตัวของผู้กระทำผิด

^๒ นักจิตวิเคราะห์หลัง เกิดพบว่าความสามารถของเด็กเล็ก ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ของอารมณ์เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มาก คือมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข การต่อต้านสังคมในช่วงชีวิตตอนแรก ๆ ให้เป็นแรงกระตุ้นไปก่อรูปลักษณ์ให้ตัวของเขา ซึ่งแรงกระตุ้นในช่วงแรก ๆ นั้นจะถูกทำให้คลายความรุนแรงลง ซึ่งก็เนื่องมาจากปัจจัยจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเขา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาทางอารมณ์ของเด็กซึ่งจะมีผลต่อการกระทำผิดหรือไม่ เกิดจากความไวต่อความรู้สึกในการกระทำผิด หรือการกระทำผิดที่แฝงอยู่ในตัวเขาที่จะมีมากน้อยเพียงใด สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัวเขาเองด้วย

^๑ Kate Friedlander, The Psycho-Analytical Approach to Juvenile Delinquency. (London: Butler & Tarnier, 1945), p. 9.

^๒ Ibid., p. 14.

Kaufman^๑ ได้ศึกษาผู้อาชญากรที่ถูกส่งมายังศาลคดีเด็กและเยาวชนในเมืองบอสตัน และได้รับการแนะนำจาก Judge Baker Guidance Center โดยใช้วิธีการศึกษาตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ได้พบว่าการขาดรูปแบบผู้ปกครอง ความขัดแย้งที่เกิดจากการพัฒนาทางจิตใจ หรือความขัดแย้งของ Ego และ Superego ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางบุคลิกภาพเหล่านี้จะเป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่ลักษณะการกระทำผิดของเด็ก

Fonichal ได้รายงานว่าผู้ปกครองที่ไม่มีความแน่นอนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ไม่รักษาสัญญาที่ให้ไว้ จะทำให้เด็กเหล่านี้พยายามป้องกันตนเอง โดยเด็กจะแสวงหาความต้องการมาโดยเร็วที่สุด ซึ่งลักษณะนี้จะพัฒนาจนกระทั่งทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ (Impulsive) Rich ได้ศึกษาพบว่าการยอมรับของผู้ปกครอง เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ในการที่เด็กจะมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เขาได้ยืนยันว่าความสำคัญของครอบครัวเป็นสาเหตุอันดับหนึ่ง ที่จะนำไปสู่การกระทำผิดของเด็ก

Rich^๒ กล่าวว่าวัยเด็กเป็นการเตรียมตัวไปสู่การเป็นผู้อาชญากร (Childhood as a Preparation for Delinquency) ในตอนแรก ๆ เด็กจะพัฒนาลักษณะบางประการขึ้นมา และค่อย ๆ เพิ่มขึ้น เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ Rich ได้เสนออีกคิดไว้ว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่เด็กคบหาสมาคม ตลอดจนโรงเรียนมีความสำคัญที่จะกำหนดแนวทาง ในการพัฒนาการของเด็ก ถ้าเกิดความล้มเหลวก็จะนำไปสู่สาเหตุของการเป็นผู้อาชญากรได้ต่อไป

ประภาศน์ อวยชัย^๓ ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดซึ่งได้แก่สาเหตุทางครอบครัวหรือสภาพทางอารมณ์โดยศึกษาจากสถิติของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

^๑Irving Kaufman, "Three Basic Sources for Pre-Delinquency Character", Nervous Child. (n.p. , 1955), pp. 12-15.

^๒Gilbert L. Rich, "Childhood as a Preparation for Delinquency", Journal of Educational Sociology. 37 (1954) : 404-405.

^๓ประภาศน์ อวยชัย, บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔) หน้า ๒๔ .

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๓ ปรากฏว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีสาเหตุทางครอบครัว บุคลิกภาพ ตลอดจนและอารมณ์ทั้ง ๖๘๘ รายคิดเป็น ๖๓% ของจำนวนเยาวชนอาชญากรทั้งหมด

Mirschberg and Koshpitz ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งที่ปัญหาของการเป็นเยาวชนอาชญากรคือสภาพครอบครัว ลักษณะบุคลิกภาพ ตลอดจนสภาพสังคมแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ Hathaway and Monachesi ที่ว่าสภาวะของบ้านที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพของผู้ประกอบอาชญากรรม ตลอดจนสติปัญญา นั้น มีความสัมพันธ์กับปัญหาเยาวชนอาชญากร จากการศึกษาของคัปรอกบเหล่านี้จะทราบได้ว่า เด็กกระทำความผิดเนื่องจากสาเหตุใด เพราะอะไร จึงกระทำสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ หรือมีพฤติกรรมหันเหไปจากขนบธรรมเนียมประเพณี หรือศีลธรรมอันดีของส่วนรวม

ปัญหาเกี่ยวกับ เด็กและ เยาวชนกระทำความผิด เป็นผลสืบเนื่องกันที่เกิดจากตัวแปรทั้งทางด้านบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม^๒

Leighton^๓ ได้รายงานจากการศึกษาว่า อัตราการเพิ่มของเยาวชนอาชญากรเป็นตรรกษี

^๑Mirschberg and Koshpitz, "Opening Phase in The Psychotherapy of Adolescents with Character Disorders", Sail Menninger Clinic. 21 (1957) : 235-240.

^๒National Society for The Study of Education, Juvenile Delinquency and Schools. (Illinois: The University of Chicago, 1948), p . 14.

^๓A. Leighton, My Name is Leticia . (New York: John Wiley & Sons, 1959), p . 35.

ที่แสดงให้เห็นถึงการขาดระเบียบของสังคม

ในการศึกษารังยั้งสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความประหลาดเหล่านี้ เป็นผลของตัวแปรทั้งทางด้านบุคคลและสิ่งแวดล้อมหลายประการ การที่จะเข้าใจสาเหตุของความประหลาดเหล่านี้ได้ ก็แต่โดย ศึกษาความเกี่ยวข้องระหว่าง ลักษณะความประหลาด สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมตลอดจนลักษณะประจำตัวของบุคคลที่กระทำผิด

๓. ทฤษฎีวัฒนธรรมย่อย,

อริญ^๑ กล่าวว่าแนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อย นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายปรากฏการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน รวมทั้งลักษณะของอาชญากรรม ในกลุ่มชนชั้นกรรมกรเป็นอย่างมาก แม้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อยจะอยู่ในขอบเขตการศึกษาทางมานุษยวิทยา แต่นักสังคมวิทยา ได้นำแนววิธีการศึกษามาแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางสังคมวิทยา เพื่อที่จะช่วยอธิบายพฤติกรรม เบี่ยงเบนในแบบต่าง ๆ Albert K. Cohen นักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน เป็นผู้หนึ่งที่ได้พัฒนาทฤษฎีของ Durkhiem และ Merton จนสามารถกำหนดทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อยของเด็กที่กระทำผิด (The Delinquent Subculture Theory) ขึ้น จนเป็นที่ยอมรับในหมู่นักวิชาการทางสังคมศาสตร์โดยทั่วไป ในฐานะที่เป็นนักสังคมวิทยา Cohen ไม่เชื่อว่าความบกพร่องทางจิตใจ หรือความป่วยเจ็บทางจิตสามารถนำมาพิจารณาถึงเนื้อหาของการกระทำผิดของเด็ก และอาชญากรรมในสังคมปัจจุบัน เขามีความเชื่อว่า อิทธิพลทาง

^๑ อริญ สุวรรณบุปผา, หลักอาชญาวิทยา (พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๒) หน้า ๑๒๑-๑๒๒ อ้างจาก Albert K. Cohen, "The Delinquency Subculture" in Juvenile Delinquency: A Book of Readings. (New York: Rose Giallombardo, John Wiley and Sons, 1966), pp. 103-118.

สังคมวิทยาบางประการอันได้แก่โครงสร้างทางสังคมพอ เพียงที่จ. นำ มาอธิบายถึงปรากฏการณ์ทางสังคมดังกล่าว

Albert K. Cohen^๑ กล่าวไว้ในทฤษฎีของเขาว่า อาชญากรอาจจะแบ่งเป็น เด็กหรือผู้ใหญ่ได้ แต่มีแรงจูงใจในการกระทำความผิดไม่แตกต่างกัน วัฒนธรรมย่อยของการกระทำความผิดของเด็ก จะมีลักษณะที่ไม่เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ มุ่งร้าย รุกราน ต้องการเห็นผู้อื่นได้รับทุกข์ทรมาน และมักจะมองผู้อื่นในแง่ร้าย เราจะสันนิษฐานได้ว่า เมื่อคนขโมยของสิ่งใดมา เขาจะขโมยเพราะเขาต้องการสวมใส่ กิน หรือขายสิ่งนั้นได้ และถ้าจะพิจารณาถึงจิตใต้สำนึกของเขาลึกลงไปจะพบว่า การขโมยนั้นเป็นปลายเหตุของค่านิยม (Value) ที่เขายึดถืออยู่ การขโมยมิใช่เพียงแต่ได้สิ่งของมาเท่านั้น แต่เขาได้บรรลุวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ด้วย หรืออาจจะอธิบายได้ว่า การขโมยถือเป็นการพักผ่อน การละเล่น หรือกีฬาชนิดหนึ่งของเขา การพักผ่อนแต่ละอย่าง จะแตกต่างกันไปตามอายุ เพศ และชนชั้นทางสังคม

จากวัฒนธรรมย่อยของการกระทำความผิดของเด็ก จะพบว่าเขาขโมยเพื่อสร้างสถานภาพที่จะเห็นได้ จากการแสดงความสามารถหลีกเลี่ยงการถูกทอดทิ้ง หรือการได้รับความอับยศ ถือเป็นสิ่งสำคัญของการสร้างรากฐานจากกลุ่ม และการขโมยในตัวของมันเอง ถ้าไม่ใช่สิ่งที่ดีควรจะถูกขโมยหรือมีแรงจูงใจให้ขโมย จะพบว่า การขโมยจะเป็นการแสดงความสามารถ มุ่งร้าย และต้องการเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ ส่วนการดำเนินชีวิตของพวกที่ยึดถือวัฒนธรรมย่อยอีกประการ ก็คือ การไม่เคารพในกฎเกณฑ์ มองคนอื่นในแง่ร้าย และมีวัฒนธรรมย่อยขัดแย้งกับบรรทัดฐาน (Norms) ของสังคมผู้ใหญ่โดยทั่วไปสร้างสถานภาพและบรรทัดฐานในชนชั้นของตนขึ้นมาใหม่ เพื่อต่อต้านกับเด็กกลุ่มอื่นที่มีค่านิยมต่างกัน

^๑Albert K. Cohen, "The Delinquent Subculture", in The Sociology of Crime and Delinquency. ed. Marvin E. Wolfgang, Leonard Savitz, Norman Johnston. (New York: John Wiley & Sons, 1962), pp. 286-291.

Miller^๑ ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมของเด็กในกลุ่มชนชั้นล่าง ๆ ของสังคม โดยใช้วิธีการมานุษยวิทยาทำการวิเคราะห์การกระทำผิดของเด็ก ที่เกิดขึ้นในชุมชนชั้นต่าง ๆ ของสังคม โดยพิจารณาถึงการดำเนินชีวิตของเด็กในชนชั้นนี้ แล้วสรุปผลว่า สาเหตุการกลายสภาพเป็นผู้กระทำผิด ก็เนื่องมาจากการยึดถือ และปฏิบัติตามค่านิยม และบรรทัดฐานที่เรียกว่า "จุดรวมของความใส่ใจ" (Focal Concerns) อันเป็นการแสดงออกของความต้องการ และอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ ชอบหาความลำบากใส่ตัว ชอบความรุนแรงหรืออดทน ชอบความโอ้อ้อ ความตื่นเต้นหวาดเสียว เชื่อถือโชคกลาง และชอบปกป้องตนเอง.

๔. ทฤษฎีที่ว่าด้วยการประพฤติดีที่ได้อาจมาจากการเรียนรู้

ปัจจุบันนักสังคมวิทยา เห็นพ้องต้องกันว่า พฤติกรรมการกระทำผิดของเด็ก เหมือนกับ พฤติกรรมทางสังคมอื่นๆ คือสามารถเรียนรู้กันได้ จากขบวนการสัมพันธ์ทางสังคม

Edwin H. Sutherland เขียนทฤษฎีว่าด้วยการเรียนรู้ โดยให้ชื่อทฤษฎีนี้ว่า "Theory of Differential Association" ตามทฤษฎีนี้ อัตราส่วนการกระทำผิดมากน้อยเพียงใดนั้น เป็นผลจากลักษณะการคบหาสมาคมระหว่างบุคคลในกลุ่ม และกระบวนการศึกษาที่บุคคลเรียนรู้ จากกลุ่มเป็น ประสบการณ์ชีวิตของบุคคล ทฤษฎีของ Sutherland ประกอบด้วยสาระที่สำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หมายถึงว่า พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม มิได้เป็นมรดกตกทอดมาแต่กำเนิด หือถ้าบุคคลไม่เคยฝึกฝนในด้าน อาชญากรรม เขาจะไม่สามารถมีพฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมได้เลย เหมือนกับคนที่ไม่เคยหัด

^๑Walter B. Miller, "Lower Class Culture as a Generating Milieu of Gang Delinquency", in Juvenile Delinquency: A Book of Readings. (New York: John Wiley et Sons, 1966), pp. 137-150.

ชักรดย่อมไม่สามารถที่จะชักรดเป็น

๒. การเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมได้จากการติดต่อกับผู้อื่นในขบวนการติดต่อสื่อสาร ทั้งการใช้ภาษา และอากัปกริยา

๓. ส่วนสำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม เกิดจากการติดต่อสัมพันธ์กันภายในกลุ่มที่มีความสนิทสนม และเป็นกันเองมากกว่าที่จะเรียนรู้จากการดูจากภาพยนตร์ หรืออ่านหนังสือพิมพ์เท่านั้น

๔. ในการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมนั้น การเรียนรู้จะประกอบด้วย

ก. เทคนิคและวิธีการในการประกอบอาชญากรรม

ข. ทิศทางของแรงจูงใจเฉพาะอย่าง พลังผลักดันภายใน การใช้เหตุผล และ

ทัศนคติ

๕. ทิศทางเฉพาะของแรงจูงใจ และพลังผลักดันภายใน จะนำไปสู่พฤติกรรมตามที่ได้รับ การเรียนรู้ว่า คนอื่นที่อยู่รอบตัวเราแปลความหมายของกฎหมายอย่างไร เคารพเชื่อฟัง หรือไม่ เคารพ เชื่อฟังกฎหมาย

๖. การที่บุคคลกลายเป็นผู้กระทำความผิด ก็เพราะเขาได้เรียนรู้ว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่ควร ปฏิบัติตาม ยิ่งกว่าที่จะเรียนรู้ว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ควร เคารพเชื่อฟัง

๗. การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ ซึ่งขึ้น กับความรู้สึกของการเรียนรู้ ระยะเวลาของการเรียนรู้ ลำดับก่อนหลัง และการเรียนรู้อย่างจริงจัง แค่นั้นเพียงไร

๘. กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม โดยการคบค้าสมาคมกับพวก อาชญากรและพวกที่ต่อต้านอาชญากรนั้น ย่อมประกอบด้วยกลไกต่าง ๆ ทั้งหลาย เหมือนดังเช่น ที่มีอยู่ในการเรียนรู้อย่างอื่น คือไม่เฉพาะแต่การเลียนแบบเท่านั้น

๙. เราจะต้องไม่ใช่ค่านิยมและความต้องการทั่ว ๆ ไปเช่น การแสวงหาความสุข ทรัพย์สินเงินทอง สถานภาพทางสังคม ฯลฯ เป็นเครื่องอธิบายสาเหตุของอาชญากรรม เพราะ สิ่งเหล่านี้ก็เป็น เครื่องอธิบายพฤติกรรมของพลเมืองดีทั่ว ๆ ไปด้วย

Sutherland^๑ กล่าวว่าความประพฤติไม่ว่าดีหรือชั่ว เป็นสิ่งที่เรียนรู้มาตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ และสืบต่อเรื่อยมาตลอดชีวิต เป็นประสบการณ์ของบุคคล และเขายังกล่าวอีกว่า พฤติกรรมที่เป็น การกระทำผิด เกิดจากการเรียนรู้การกระทำผิดต่าง ๆ โดยผ่านทาง การสมาคมสังสรรค์ กับผู้ กระทำผิด ภายในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์สนิทสนม^๒

กล่าวโดยสรุป ต้นเหตุของการกระทำผิดของเด็ก เป็นปัญหาที่ซับซ้อนไม่มีทฤษฎีใด ๆ ที่จะแสดงให้เห็นเด่นชัดว่า ตัวแปรตัวไหนจะเป็นตัวแปรที่ทำให้เด็กกระทำผิดอย่างชัดเจน แต่ที่ เห็นเด่นชัด คือ การกระทำผิดที่มาจากตัวเด็กเองและองค์ประกอบทางสังคม รวมทั้งกระบวนการ ที่ไม่เป็นระเบียบ และความพลาดหลังใน Personal และ Social Control (การควบคุมทาง สังคม) ลักษณะของบุคคลสภาพ ภาวะสภาพแวดล้อม และความกดดันรวมทั้งประสบการณ์ และการ กระทำที่ละเมิดกฎหมายประกอบกัน

การศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นสิ่งที่กระทำ ได้ยากมากกว่า การค้นหาลักษณะการกระทำผิดของผู้ใหญ่ และแนวโน้มเกี่ยวกับเรื่องนี้ในอนาคต ทั้งนี้เพราะความประพฤติออกจุ่มอกทาง (Deviant Behavior) เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ใน กระบวนการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (Dynamic Social Processes) และจะเข้าใจ สาเหตุของความประพฤติเหล่านั้นได้ ก็แต่โดยศึกษาความเกี่ยวพัน ระหว่างลักษณะความประพฤติ เกเร สภาพความเป็นอยู่ในทางสังคม และลักษณะประจำตัวบุคคลที่กระทำผิด กล่าวอีกนัย

^๑Edwin H. Sutherland, "Differential Association", in The Sociology of Crime and Delinquency ed. Marvin E. Wolfgang, Leonard Savitz, Norman Johnston (New York: John Wiley & Sons, 1962), pp.208-210.

^๒Albert Cohen et al., The Sutherland Papers. (Bloomington: Indiana University Press, 1956), pp.8-11.

หนึ่งก็คือ เราจะต้องศึกษาว่าองค์ประกอบทางสังคม และภาวะความเป็นอยู่ของสมาชิก ในขณะนั้น เป็นอย่างไร และจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อไปในอนาคต ศึกษาถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ อุบนิสัย ความเชื่อถือ เหตุจูงใจต่าง ๆ ที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นในชีวิต และความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย และจิตใจของเด็ก ซึ่งในที่สุดเราก็จะทราบได้ว่า ทำไมเด็กจึงได้กระทำความผิด กระทำในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับนับถือ หรือมีพฤติกรรมหันเหไปจากขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และศีลธรรม อันตั้งงามของส่วนรวม^๑

ทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

๑. ทฤษฎีการปะทะสังสรรค์ (Interaction Theory)

George Simmel เป็นนักสังคมวิทยาคนแรกที่ได้เน้น และให้ความสนใจในเรื่องของ กระบวนการ Interaction ซึ่งได้ยืนยันว่าสามารถจะค้นหารูปแบบของการปะทะสังสรรค์ ที่มีความสัมพันธ์ที่คงมีต่อกัน ภายใต้ปรากฏการณ์ของสังคมต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงการค้นหาสาเหตุ ของรูปแบบของการขัดแย้งกัน การร่วมมือกัน และการแข่งขันกันในทางสังคม

Lewis A. Coser^๒ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า Interaction ไว้ว่าเป็น กระบวนการที่สร้างแกน (Core) ของชีวิตสังคม และพฤติกรรมของมนุษย์ Interaction เป็นหลักอันหนึ่งทางสังคมวิทยาที่เราไม่สามารถเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ ถ้าหากไม่ตระหนักว่าการกระทำทางสังคม (Social actions) ของปัจเจกบุคคล มีจุดเริ่มต้นมาจาก คนอื่น และเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำของตัวตนกับความคาดหวัง หรือการมีการปะทะ

^๑Martin H. Neumeyer, Juvenile Delinquency in Modern Society. pp. 73-77.

^๒Lewis A. Coser, Sociological Theory: A Book of Readings. (New York: The Macmillan, 1964), p. 55.

สังสรรค์ด้วยกันจริง ๆ ของบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคน และเขาได้กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์ที่แท้จริงก็คือพฤติกรรมในการปะทะสังสรรค์กัน และการปะทะสังสรรค์ คือปรากฏการณ์ที่เป็นสากล มีเรื่องของบรรทัดฐาน สถานภาพ ตำแหน่ง และผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งหมายถึงว่าจะต้องมีผู้แสดงตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป มาแสดงบทบาทต่อกัน เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

จากความหมายต่าง ๆ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการปะทะสังสรรค์นั้นจะต้องมีการติดต่อเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งตัวเอง บุคคลอื่น และกลุ่มบุคคลโดยมีสัญลักษณ์ในการติดต่อทั้งสิ้น ซึ่งก็เคยกล่าวว่าปัจเจกบุคคลจะมีการติดต่อเกี่ยวข้องกันทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยใช้กฎเกณฑ์ภายใต้ระบบความสัมพันธ์อันเดียวกัน

ความหมายของ Symbolic Interaction

Symbolic Interaction คือลักษณะการประพาศปฏิบัติต่อกันของมนุษย์ในสังคมที่อาศัยการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาษาและอากัปกิริยา (Gesture) ท่าทางที่เป็นสัญลักษณ์

มนุษย์ตอบโต้ปฏิบัติต่อกันด้วยการแปลความหมายของการกระทำระหว่างกันและกัน **อ๋จน** เจตนาารมณ์ของกันและกันว่าการกระทำของฝ่ายหนึ่งนั้นมีความหมายว่าอะไร เพื่อว่าจะได้ตอบโต้การกระทำของฝ่ายนั้นได้ตรงถูกต้องตาม เจตนาารมณ์ที่ระบุไว้ การปฏิบัติต่อกันอย่างที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction) เข้าใจความหมายของการกระทำระหว่างกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมมนุษย์ ถ้าปราศจากเสียซึ่ง Symbolic Interaction แล้วมนุษย์คงจะไม่อยู่รวมกัน เป็นกลุ่ม เป็นสังคมที่ค่อนข้างจะราบรื่นสันติสุข มีวัฒนธรรมการช่วยเหลือจุนเจือ การเห็นชอบ การขัดแย้ง และการหาผลประโยชน์ เพราะต่างไม่เข้าใจในพฤติกรรมของกันและกัน ไม่รู้ความหมายของการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่ง ก็ตอบโต้การกระทำของฝ่ายนั้นไม่ถูกต้องตาม เจตนาารมณ์ของฝ่ายนั้น

มนุษย์ตอบโต้การกระทำของกันและกันบนพื้นฐานของความหมายของอากัปกิริยา แปลความหมายของอากัปกิริยาของกันและกัน ลักษณะ เช่นนี้ทำให้อากัปกิริยาทั้งหลายกลายเป็นสัญลักษณ์

ที่มีนัยสำคัญ มีสัญลักษณ์นั้น ๆ แฝงไว้ซึ่งความคิดของผู้เข้าร่วมสังสรสัมพันธ์ สัญลักษณ์เป็นสิ่งแทนการกระทำทั้งหมด พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์จึง เป็น เรื่องของการประพฤติกฎปฏิบัติต่อกันอย่างมีความเข้าใจในสัญลักษณ์ที่ใช้ เพื่อการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างกัน ถ้าปัจเจกบุคคลที่เข้ามาประพฤติกฎปฏิบัติต่อกันไม่แปลความหมายของอากัปกริยาในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน หรือไม่ยอมกระทำตอบโต้ต่อกัปกริยาของอีกฝ่ายหนึ่งให้ เป็นไปตามความหมาย เจตนารมณ์ของฝ่ายนั้น การกระทำที่ร่วมแรงร่วมใจช่วย เหลือจุนเจือกันอัน เป็นคุณลักษณะใหญ่ของชีวิตสังคมก็คงจะไม่เกิดขึ้น หรือกล่าวได้ว่า สังคมมนุษย์อยู่บนพื้นฐานของการตกลงร่วมกัน คือรับรู้กันในความหมายของการกระทำระหว่างกัน อันก่อให้เกิดการ เข้าใจร่วมกันและคาดหวังร่วมกัน

ปี ค.ศ. ๑๙๓๗ เป็นปีแห่งการถือกำเนิดของ Symbolic Interaction เพราะเป็นปีที่ Mead ได้เขียนบทความเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ Symbolic Interaction คือ "Mind, Self and Society" ทฤษฎีแนวความคิด Symbolic Interaction ระยะแรก ๆ อยู่ในลักษณะกระจัดกระจายไม่สมบูรณ์แบบ ปัจจุบันนัก Symbolic Interaction เห็นความสำคัญ เบื้องแรกของสังคมว่า เป็น เสมือน เข้าห่อหุ้มบุคคลให้มีพฤติกรรมแบบต่าง ๆ แต่ก็มีแนวโน้มที่จะพิจารณาว่าปัจเจกบุคคลสิ่ง เป็นสมาชิกของสังคมก็มีความสำคัญในฐานะที่เป็นแหล่งสร้างสรรค์ของพฤติกรรม คือ ในขณะที่ต้องรับทำตามระเบียบบรรทัดฐานของกลุ่มสังคม บุคคลก็มีอิสระที่จะคิดแสดงพฤติกรรมบางอย่างตามความต้องการของตนเอง เพราะในขณะที่มนุษย์เอง เป็นผู้ออกกระ เหยียบกฎเกณฑ์ มนุษย์เองอีกนั่นแหละที่ เป็นผู้รับหาความกฎ เกณฑ์ที่ตนคิดบังเกิดขึ้นมา เพื่อความอยู่รอดของชีวิตสังคม

Manford W. Kuhn กล่าวว่าการศึกษา Symbolic Interaction ก็ได้มาจากการหยิบยืมแนวความคิดทฤษฎีต่าง ๆ เข้ามาอธิบาย แต่เป็นทฤษฎีย่อย ๆ เช่นทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง ทฤษฎีตัวตนของ Roger และ Interpersonal Theory ของ H.S. Sullivan นอกจากนั้นยังได้อาศัยความรู้จากทฤษฎีย่อยในเรื่องภาษา และวัฒนธรรมของ Edward Sapir มาก เพราะเห็นความสำคัญของภาษาในการสื่อความหมายของมนุษย์ซึ่งประพฤติกฎปฏิบัติต่อกันอย่างเข้าใจในความหมาย สัญลักษณ์ของกันและกัน ก็ปราศจากเสีย ซึ่งภาษา หรือสัญลักษณ์ที่มีนัยสำคัญ (Significant Symbol) การประพฤติกฎปฏิบัติต่อกันอย่าง เข้าใจความหมาย สัญลักษณ์ของกันและ

กันก็คงไม่ใช่ มนุษย์จะแปลความหมายของการกระทำเข้ากับปฏิกิริยา สัญลักษณ์ที่ฝ่ายหนึ่งให้ต่อเขา ด้วยภาษาที่เขามีอยู่ ภาษาจะกำหนดขอบเขตความคิดของเขาต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมเขา

George Herbert Mead กล่าวว่า การปะทะสังสรรค์กันนั้นมีหัวใจอยู่ ๓ อย่างคือ จิตใจ (Mind) ตัวตน (Self) และสังคม (Society) จิตใจคือบ่อเกิดหรือเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดตัวตน Mead กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์คือผลสะท้อนอย่างหนึ่งที่มีเงื่อนไขต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ประสบการณ์ที่ได้รับนี้ก็มีอิทธิพลต่อการตอบสนองในครั้งต่อไป โดยจะมีเรื่องของจิตใจ จิตใต้สำนึก หรือปรากฏการณ์ทางจิตเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่กับพฤติกรรมในการกระทำทางสังคมของปัจเจกบุคคล ซึ่งพฤติกรรมการกระทำนี้ จะมีจุดเริ่มต้นมาจากระบบประสาทส่วนกลาง และจะเป็นตัวจัดระเบียบการกระทำต่าง ๆ ให้เป็น ตามขั้นตอน แนวความคิดหรือทัศนคติที่มีอยู่ต่อสิ่งนั้น ๆ ก่อนแล้วแต่วิธีในการในการจัดระเบียบนี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลหรือขึ้นอยู่กับทัศนคติของแต่ละบุคคล

การแสดงพฤติกรรมตามขั้นตอน (The Program of Behaviorism)

ปัจเจกบุคคลแต่ละคนอาจได้รับประสบการณ์มาไม่เหมือนกัน ดังนั้นการแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ต่อสิ่งเร้าจึงแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ได้รับ และพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะเป็นไปตามเงื่อนไขแห่งประสบการณ์ที่ได้รับด้วยเช่นกัน การกระทำของคนเราในสถานการณ์อย่างหนึ่งจะกลายเป็นสิ่งเร้าต่อฝ่ายแรกเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนการกระทำต่อกัน การแสดงท่าทางเริ่มต้นของการกระทำทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งเร้าเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสิ่งเร้า นั้น ในกระบวนการทางสังคมนั้น การปะทะสังสรรค์จะแตกต่างกันไปตามการปรับตัวในด้านพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อกัน และจะมีทัศนคติอยู่ภายใน เบื้องหลังของการกระทำนี้และจะมีผลต่อการแสดงท่าทางด้วย เช่น ความโกรธจะแสดงท่าทางออกมาในรูปของการโจมตี ความกลัวจะแสดงท่าทางออกมาในรูปของการต่อสู้ เป็นต้น การแสดงท่าทางหรือการปะทะสังสรรค์ นี้ จะเป็นตัวกระตุ้นความคิดในอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งก็หมายถึงว่าการแสดงท่าทางนั้นจะกลายเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายเกิดขึ้นมาในตัวเอง แต่ Mead ได้ให้ความสำคัญกับภาษามากกว่าอย่างอื่นที่เราถือว่าภาษาคือสัญลักษณ์

ที่มีความหมายที่แน่นอน และการแสดงก็เป็นการปรับตัวกระทำของปัจเจกบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับปัจเจกบุคคลอื่นในกระบวนการของพฤติกรรมทางสังคมและโดยทั่วไปการแสดงท่าทางโดยเฉพาะการออกเสียงนั้นจะเป็นสัญลักษณ์สำคัญในการกำหนดพฤติกรรมกระทำภายในขอบเขตของสังคมและเป็นการปรับตัวให้เข้ากันได้ในช่วงการปะทะสังสรรค์ซึ่งกันและกัน การแสดงท่าทางเป็นสัญลักษณ์ที่ให้ความสะดวกมากในการปรับตัวของปัจเจกบุคคล เพราะว่าปัจเจกบุคคลสามารถสร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาได้ในทันทีเช่นเดียวกับของอื่น และเป็นตัวกำหนดการกระทำทางสังคมด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้คนเราปรับพฤติกรรมของเราให้เข้ากับของคนอื่น ๆ ได้อีกด้วย หรือปรับตัวให้เข้ากับท่าทีของคนอื่นที่มีต่อตัวเขาในการกระทำทางสังคมการแสดงท่าทางของบุคคลหนึ่งจะมีผลต่อการแสดงท่าทางของอีกบุคคลหนึ่งซึ่งแต่ละคนก็จะมี ความหมายของท่าทางนั้น ๆ ตามประสบการณ์ที่เขาเคยได้รับมา การแสดงท่าทางกลายเป็นสัญลักษณ์ เพราะว่าท่าทางนั้นไปกระตุ้นให้บุคคลอื่นเกิดการตอบสนอง และการปะทะสังสรรค์ที่มีต่อกันก็จะอยู่ภายใต้กระบวนการทางสังคม เพราะฉะนั้นการตีความหมายของท่าทางหรือการแปลความหมายของการปะทะสังสรรค์ที่มีต่อกันนั้นก็จะเป็นไปตามประสบการณ์ที่เขาได้รับมาในกระบวนการทางสังคมนั้น เช่นกัน นั่นคือสามารถที่จะเข้าใจความคิด ความหมายในสิ่งกระตุ้น หรือสิ่งเร้า หรือสัญลักษณ์เหมือนกัน และนี่เองที่แสดงถึงความคิดที่เกิดขึ้นในจิตใจ (Mind) ของคนอื่นที่กำลังปะทะสังสรรค์ต่อกัน ในประสบการณ์ ในกระบวนการทางสังคมนั้น ร่างกายจะเป็นตัวคนได้ก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาจิตใจ และจิตใจเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการปะทะสังสรรค์ต่อกัน และจะพัฒนาได้จากประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งก็คือขั้นตอนของการแสดงออกของพฤติกรรมนั่นเอง หรืออาจกล่าวโดยสรุปว่า การปะทะสังสรรค์ก่อให้เกิด หรือเป็นตัวที่ทำให้เกิดจิตใจ และจิตใจจะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ โดยอาศัยจากประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งการพัฒนาจิตใจนี้จะทำให้เกิดตัวตน (Self) ขึ้นมา และตัวตนนี้เองจะเป็นตัวที่ทำให้เกิดการกระทำทางสังคม หรือเกิดพฤติกรรมกระทำทางสังคมขึ้นมา

ความหมายของสิ่งของและความคิด เกี่ยวกับสิ่งของนั้นอยู่ในโครงสร้างของระบบประสาทส่วนกลาง โดยมีมิติของเวลาเข้าไปเกี่ยวข้องในการเรียงลำดับวิธีการก่อนหลัง และกลไกของระบบประสาทส่วนกลางทำให้เรามีทัศนคติต่อการกระทำที่เราเข้าไปพัวพันด้วย สิ่งทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถเลือกการกระทำโดยใช้เหตุผล และทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถควบคุมจิตสำนึกหรือพฤติกรรม

ของเขาได้ จิตใจ (Mind) ในรูปแบบของพฤติกรรมนั้นคือ สติปัญญาที่สะท้อนกลับออกมาของคนเราซึ่งจะแตกต่างออกไปจากสัตว์ คนเรานั้นสามารถมองเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตได้ และสามารถกำหนดวิธีการต่าง ๆ เอาไว้ได้อย่างแน่นอน นั่นคือปัจเจกบุคคลสามารถชี้แจงแสดงลักษณะที่มีต่อคนอื่นและต่อตัวเองได้ โดยการปะทะสังสรรค์ต่อกันโดยใช้สัญลักษณ์มนุษย์ตอบโต้การกระทำของกันและกัน บนพื้นฐานของความหมายของอากัปกริยา แปลความหมายของอากัปกริยาของกันและกัน ลักษณะเช่นนี้ทำให้อากัปกริยาทั้งหลายกลายเป็นสัญลักษณ์ขณะที่มีนัยสำคัญ สัญลักษณ์นั้น ๆ แผงไว้ซึ่งความคิดของผู้เข้าร่วมถึงสรรค์สัมพันธ์ Mead บอกว่าเป็นเพราะว่าจิตใจของเรามีความสามารถทำให้โลกกว้างขึ้น และเป็นตัวกำหนดสัญลักษณ์ขึ้นมาใช้ ซึ่งสัญลักษณ์นี้จะทำให้คนเราแยกลักษณะและความหมายต่าง ๆ ออกมาได้ รวมทั้งสามารถควบคุมกระบวนการตอบสนองได้ด้วย นอกจากนี้จิตใจก็ยังมีความสามารถในการเลือกและแยกสิ่งเราได้ นั่นคือการชี้ให้เห็นความหมายของสิ่งเหล่านี้ให้คนอื่นและตัวเองเห็นและเข้าใจได้นั้น เป็นจุดที่จิตใจได้เกิดขึ้น และคนเราสามารถควบคุมความสัมพันธ์ของอินทรีย์ต่อสิ่งแวดล้อมได้ โดยการสร้างกลไกด้านภาษาขึ้นใช้ในการติดต่อกัน ความสามารถในการเลือกความหมายและการชี้แจงต่อคนอื่นได้นั้น เป็นความสามารถพิเศษของปัจเจกบุคคล ซึ่งจิตใจจะเกิดขึ้นภายในกระบวนการของการปะทะสังสรรค์กันในทางสังคมและความรู้สึกสำนึกตัว (Self Consciousness) ก็เกิดขึ้นมาจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ส่วนทัศนคติ นั้น เป็นสิ่งที่เกิดมาจากการปรับปรุงตัวของปัจเจกบุคคล และการพัฒนาจิตใจ (Mind) ของคนเราในกระบวนการทางสังคม

จิตใจในทัศนะของ Mead ถือว่าพัฒนาอย่างใกล้ชิดกับตัวตน จิตใจเป็นเรื่องที่ปรากฏออกมาจากชีวิตมนุษย์โดยผ่านการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์กันของมนุษย์ เมื่อใดก็ตามที่ปัจเจกบุคคลใช้สัญลักษณ์ที่มีนัยสำคัญ เมื่อนั้นก็แสดงว่าปรากฏมีจิตใจขึ้นในตัวบุคคลผู้นั้นแล้ว จิตใจจึงเป็นเสมือนขบวนการหนึ่งซึ่งปรากฏตัวเด่นออกมาในทุกขณะที่ปัจเจกบุคคลผู้นั้นได้กำลังสังสรรค์สัมพันธ์กับตัวเอง โดยการใช้นิยามสัญลักษณ์ที่มีนัยสำคัญ จิตใจจึงเป็นขบวนการที่ทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถควบคุม และจัดระเบียบการตอบโต้ของเขาได้ตามเจตนารมณ์ของเขา

มนุษย์เรานั้นสามารถที่จะระบุ เลือก หรือสร้างสิ่งแวดล้อมของตัวเองขึ้นได้ สำหรับมนุษย์แล้วโลก หรือสิ่งแวดล้อมทั้งหลายของมนุษย์เป็นวัตถุทางสังคมอย่างหนึ่ง มนุษย์สามารถที่จะ

ระบุมันได้โดยใช้ประสบการณ์ ประสบการณ์ครั้งหลัง ๆ จะทำให้มนุษย์ทราบถึงความแตกต่างระหว่างรูปแบบทางสังคม กับรูปแบบทางกายภาพของวัตถุ สิ่งที่เป็นกลไกของประสบการณ์สูงสุดของมนุษย์ ได้แก่ การเปรียบเทียบตนเป็นวัตถุของตนเอง กลไกอันนี้ถือว่าเป็นกลไกทางสังคม

ความสามารถของมนุษย์ในอันที่จะสร้างมโนภาพให้แก่ตนเอง หรือแก่ผู้อื่นโดยตรงนั้นจะทำให้วัตถุนั้น ๆ เป็นสิ่งที่มีความหมายแก่นมนุษย์อย่างแท้จริง การติดต่อทางทัศนคติและการใช้สัญลักษณ์ที่มีนัยสำคัญจะทำให้โลกของปัจเจกบุคคลทั้งในทางกายภาพ (Physical) และทางสังคม (Social) ของแต่ละคนจะเข้ามาอยู่ร่วมกันทั้งตัวตนและวัตถุนั้น เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาในขบวนการทางสังคมของมนุษย์ การแสดงออกทางสังคมที่สมบูรณ์เป็น Symbolic Interaction ซึ่งมีจิตใจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ส่วนตัวตนนั้นอยู่ในฐานะที่เป็นวัตถุของตัวมนุษย์เอง ปรากฏการณ์ทางสังคมนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านขบวนการติดต่อกันด้วยภาษา สำหรับมนุษย์เป็นความรู้สึกต่อสิ่งเร้าจะกลายเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ ที่ไม่มีวันเสื่อมสลายไปได้ ในสังคมของสัตว์ สมาชิกของสังคมสัตว์อาศัยอยู่เพียงในโลกของเหตุการณ์เท่านั้น แต่ในสังคมของมนุษย์ สมาชิกของสังคมล้วนแต่อาศัยอยู่ในโลกของความหมายร่วมกัน และสำหรับ Mead นั้น เขาก็ถือว่า ความหมายเป็นตัวที่ทำให้เกิดสังคมและทำให้สังคมนั้นคงอยู่ต่อไปได้

Mead ได้เสนอแนะว่าตัวตนมีความสำคัญต่อการกระทำของตัวเองทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต ซึ่งมีผลมาจากอดีตอีกทีหนึ่ง และ Mead ได้เน้นถึงความจำเป็นที่มีอิทธิพลต่อการกระทำเสมอ และได้เสนอว่าการปะทะสังสรรค์ภายในตัวตนของแต่ละคนนั้น ก็เหมือนกับการเล่น (Play) คือผู้เล่นได้สวมบทบาทของคนอื่นที่ตนได้เล่น ตามความสัมพันธ์ที่มีต่อเขาซึ่ง Mead เรียกว่าเป็น "คนอื่นที่สำคัญ" (Significant Other) ส่วนการปะทะสังสรรค์ ในระหว่างปัจเจกบุคคล หรือระหว่างปัจเจกบุคคลกับกลุ่มนั้น ก็เหมือนกับการเล่นเกม (Game) คือผู้เล่นจะต้องสวมบทบาทของทุกคนด้วย ซึ่งเรียกว่า "คนอื่นโดยทั่วไป" (Generalized Other) และคนอื่นโดยทั่วไปนี้ เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างการควบคุมตัวตน กับการควบคุมทางสังคมและตัวตนตามความคิดของ Mead ประกอบด้วย "I" กับ "Me" "I" เป็นเสมือนความต้องการของตัวตนที่แสดงออกมาเป็นการยอมรับทำตามความต้องการของสังคม และกล่าวว่าการอบรมเรียนรู้ระเบียบสังคม (Socialization)

ทำให้เกิดการนำเอาตัวเองเข้าไปพัวพันกับสังคม หรือทำให้ตัวเราเป็นอิสระจากสังคม เพราะว่าปัจเจกบุคคลใช้ตัวคนในการปะทะสังสรรค์ สำหรับการปะทะสังสรรค์ทางสังคมนั้น Mead ได้กล่าวว่าเป็นเรื่องของการแข่งขันกัน ซึ่งเกิดมาจากการที่มีวัตถุประสงค์ หรือวิธีการต่างกัน แต่ก็สามารถลดหรือทำให้สอดคล้องกันได้ เพราะว่าการปะทะสังสรรค์เป็นการดึงเอาความคิด ความอ่านของคนเราไปในแนวทางเดียวกัน และเมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่ง กลุ่มใดสังคมใด แล้วย่อมเกิดการติดขัดในเรื่องการติดต่อสื่อสารซึ่งสามารถทำให้ผ่อนคลายความขัดแย้งลงไปได้บ้าง โดยการให้มีการติดต่อกันใหม่หรือสร้างความรู้สึกเป็นเพื่อนกันขึ้นในสังคม ในระหว่างกลุ่มระหว่างสังคมนั้น อาจสามารถลดความขัดแย้งลงได้ และในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือสังคมเปิดนั้น และเมื่อฝ่ายที่มีการขัดแย้งเกิดขึ้นมา และยังคงตกลงกันไม่ได้ พอสักระยะหนึ่งก็จะมีอาการกลืนและผสมกลมกลืนเข้าหากัน (Accommodation and Assimilation) เนื่องมาจากแต่ละฝ่ายต่างปรับตัวเข้าหากัน โดยที่ยังคงยึดถือในวัตถุประสงค์ของตนอยู่ เป็นเพียงการพักหรือหยุดการขัดแย้งกันขึ้นใหม่ในอนาคตได้ แต่ถ้าเกิดการกลืนกลายไปนาน ๆ แล้ว ยังไม่มีการขัดแย้งเกิดขึ้นอีก ก็อาจจะเกิดการประสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเข้าใจกันและกัน เกิดความรู้สึกเป็นเพื่อนกันขึ้น ในที่สุดก็จะกลายเป็นการผสมกลมกลืนเข้าหากัน

๖. ทฤษฎีเกี่ยวกับตน (Self Theory)

ในระหว่างตอนปลายศตวรรษที่ ๑๙ ความคิดเกี่ยวกับตัวตนได้รับความสนใจในหมู่นักปรัชญา และนักจิตวิทยาเป็นอย่างมาก ถึงขนาดที่ใช้พัฒนาการและหน้าที่ของตัวตน เป็นแกนกลางของการศึกษาชีวิตและสังคม

นัก Symbolic Interaction ในยุคแรก ๆ (Cooley, Dewey, Thomas และ Mead) ต่างมีความเห็นร่วมกันประการหนึ่งว่า สังคมและบุคคลที่อยู่ในสังคม เป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นหน่วยที่ต้องพึ่งกันอยู่ตลอดเวลา ต่างมีความเห็นว่าบุคคลที่อยู่ในสังคมมีตัวตน และมีการปฏิบัติติดต่อกัน สังคมมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของมนุษย์ พัฒนาการของตัวตนและบุคคลิกภาพ และนิสัยใจคอของมนุษย์นั้น ส่วนหนึ่งซึ่งได้มาจากการอบรมเลี้ยงดู ก็อยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มสังคม ซึ่งเป็นสังคมแห่งการประพฤติปฏิบัติต่อกันอย่างเข้าใจในความหมาย และสัญลักษณ์ของการกระทำต่อกันและกัน

ดังนั้นพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมนั้นก็คือพฤติกรรมที่เป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายมีนัยสำคัญ พฤติกรรมทางสังคมในทัศนะของ Mead เป็นขบวนการซึ่งปัจเจกบุคคลได้เรียนรู้ที่จะนำทางให้กับพฤติกรรมของตนเอง การกระทำของปัจเจกบุคคลเกี่ยวข้องกับกรกระทำทางสังคม ซึ่งมีคนอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยทั้งในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเดียวกัน และในฐานะที่เป็นคนอื่น

บุคคลแรกที่น่าความคิด เรื่องตัวตนมาสู่ความสนใจของนักจิตวิทยาสังคม คือ William James เขาได้จำแนกตัวตนเป็น ๒ อย่าง คือ

ตัวตนของจิตสำนึก (Pure Ego) หรือที่เรียกว่า "I" และตัวตนในลักษณะเป็นวัตถุของการสะท้อนกลับ เรียกว่า "Me" ซึ่งประกอบไปด้วยผลรวมของทุกสิ่งทุกอย่างจะรวมเป็นตัวเรา กล่าวได้ว่า William James ได้กำหนดให้ตัวตนแทนบุคคลโดยตัวตนจะถูกแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนหนึ่งคือ "I" ได้แก่ตัวตนที่เป็นเสมือนผู้รู้ ผู้คิด และการแสดงออกของจิตสำนึก หรือเป็นผู้รับรู้ ส่วนที่สองคือ "Me" เป็นตัวตนที่เป็นเสมือนวัตถุของการสะท้อนกลับหรือเป็นต้น ให้ฐานะผู้รับรู้ เป็นการรวบรวมของลักษณะตัวตน "Me" นี้คือ สิ่งที่มีบุคคลนึกคิด เกี่ยวกับตนเอง ประกอบด้วยลักษณะ ๓ ลักษณะ คือ

ก. ส่วนสำคัญของ "Me" ซึ่งได้แก่

๑) The Material Self คือตัวตนที่แสดงทางวัตถุให้เห็นด้วยสายตา เช่น ร่างกาย บ้าน รถยนต์ ทรัพย์สมบัติต่าง ๆ ที่เราเป็นเจ้าของ

๒) The Spiritual Self คือกระบวนการทางจิตใจตัวตนด้านจิตใจ ได้แก่ ประสบการณ์ส่วนตัว รูปลักษณะบุคลิกต่าง ๆ สำเนียงการพูด ทัศนคติ หรือการรับรู้ทางสังคม

๓) Social Selves คือตัวตนในสังคม หมายถึงความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อบุคคลนั้น เช่น การที่เราได้รับการมองจากพ่อแม่ จากเพื่อน หรือจากครู

ข. อารมณ์ (Emotion) ได้แก่ ความพอใจเกี่ยวกับตัวตน หรือความไม่พึงพอใจ

แก่ตัวตน

ค. การกระทำ (Actions) เช่น การก่อกวน หรือการรักขานตัวเองอย่างมั่นคง ซึ่งทั้งสองอันนี้จะพบได้ เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น เช่น วันสุดสัปดาห์พ่อแม่มีเจตนาจะมาถึงให้กลับบ้าน ในขณะที่เพื่อนสนิทชวนไปเล่นเรือใบ เป็นบทบาทที่คนอื่นคาดหวังให้เราปฏิบัติ ทั้งสองฝ่ายทำให้เกิดบทบาทขัดแย้ง Role Conflict ดังนั้นจึงทำให้เราต้อง เลือก เป็นเพื่อนที่ดีหรือลูกที่ดี ตัวตนแบบใดที่เราเลือก เช่น ความเป็นมิตรภาพต่อเพื่อนฝูงตัวคนนั้นก็จะมีมั่นคงและคงอยู่ ในขณะที่ตัวตนเกี่ยวกับการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ จะต้องลดน้อยลงไป

ความสามารถในการสวมบทบาทของผู้อื่นกลับมามองตน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความคิดในเรื่องการมองตน Cooley ได้อธิบายว่า รูปภาพที่เรามองตนผ่านกระจก จะประกอบด้วยลักษณะ ๓ ประการ คือ

๑. Social Meaning ความคิดคำนึงของเรา ที่คิดว่าผู้อื่นคิดอย่างไร การคาดคะเนของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมและแรงจูงใจของเรา

๒. Social Value ความคิดคำนึงของการตัดสินประเมินที่บุคคลอื่นจะกระทำเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เขาเห็น

๓. Self Feeling ที่เราคิดว่าผู้อื่นประเมินตัวเรา ขบวนการของ Self Evaluation เช่น รู้สึกภูมิใจ หรือช้อาย

กลไกซึ่งปัจเจกบุคคลสามารถมองตัวเองเสมือนหนึ่งเป็นวัตถุ ก็คือ กลไกของการรับบทบาท (Role Taking) รวมทั้งขบวนการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อากัปกิริยาที่เกี่ยวข้องเสียงหรือคำพูดด้วยวิธีการรับบทบาทของคนอื่น ๆ เข้ามาเล่นจริง ๆ หรือลองเล่น เช่นนี้เท่านั้นที่ปัจเจกบุคคลสามารถมองตัวเองเสมือนหนึ่งเป็นวัตถุ จุดยืนของคนอื่น ๆ จะให้แท่นเวที (Platform) ให้แก่เราสำหรับที่จะออกไปเจ้าตัวเอง เสมือนไปยืนมองตัวเองอยู่บนแท่นเวทีอันนั้นแล้ว ได้เห็นว่า ตัวเองนั้นเป็นอย่างไร

Cocley กล่าวไว้ว่า

- I am not what I think I am.
- I am not what you think I am.
- But I am what I think you think I am.

คนเราจึงรู้ว่า มีตัวตนได้ก็โดยการคัดค้านกระแส และตัดสินด้วยตัวเองว่า คนอื่นเขามองตนอย่างไร พัฒนาการของตัวตน เกิดขึ้นควบคู่กันไปกับพัฒนาการของความสามารถที่จะรับมือกับ

ในขบวนการดังกล่าวข้างต้นนี้ ภาษา เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญยิ่ง โดยผ่านการใช้ภาษา (สัญลักษณ์ที่มีนัยสำคัญ) เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้ความหมาย และนิยามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขาโดยการเรียนรู้ถึงสัญลักษณ์ ความหมายของการกระทำของสิ่งต่าง ๆ จากกลุ่มต่าง ๆ ที่เขาเข้าไปเป็นสมาชิกอยู่ การนิยามความหมายของสิ่งเหล่านี้ ผสมผสานผนึกกัน เข้าอยู่ในตัวเขา จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวเขาไป

คำว่าตัวตนที่นักจิตวิทยาใช้ มีความหมายกว้างมาก ในบางครั้งนักจิตวิทยาก็ใช้คำว่าตัวตน ในขณะที่หมายถึง อัตมโนทัศน์ หรือการสร้างมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) ด้วย

ต่อไปนี้จะขอเสนอความหมายของตัวตน ในทัศนะของนักจิตวิทยาและสังคมวิทยาต่าง ๆ

Wiggins^๑ ให้คำนิยามตัวตนไว้ว่า ตัวตนเป็น Object ซึ่งรวบรวมคุณลักษณะของบุคคลไว้ และตัวตนเป็น Organized Force ซึ่งมีจุดประสงค์และวิธีการในตัวของมันเอง

Curtis^๒ ให้ความหมายของตัวตนไว้ว่า หัตถ์คคีทั้งหมดมีตัวตนเป็นจิตแกนกลาง ส่วน

^๑Jerry S. Wiggins, Principle of Personality. (Philippines: Addison Wesley Publishing, 1970), p. 435.

^๒Jack H. Curtis, Social Psychology (New York: McGraw-Hill Book Co., 1960), p. 208.

ทัศนคติเกี่ยวกับตน (Self-Attitude) จะเป็นแกนกลางของตัวตนอีกชั้นหนึ่ง

Wolman^๑ ให้คำนิยามการมองตนว่า เป็นการประเมินผลที่บุคคลมีต่อตนเอง

Lazarus^๒ กล่าวว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล และทำให้บุคคลเข้าใจตนเอง บุคคลแสดงพฤติกรรม ตามที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนกำหนด

Kendler^๓ อธิบายว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับตนหมายถึงทัศนคติที่มีต่อตนเอง การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง จะเกิดขึ้นตามลำดับตั้งแต่ เล็กจนโต การประเมินค่าเกี่ยวกับตนเองจะเปลี่ยนแปลงไปตามวุฒิภาวะ บุคคลจะพบมิติใหม่ในการตัดสินใจว่าตนเองเป็นอย่างไร

Rogers^๔ มีความเห็นคล้าย ๆ กันว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวตนหมายถึงความรู้สึกตอบสนองต่อตนเองในด้านต่าง ๆ เป็นการประเมินค่าการยอมรับตนเองของบุคคลอื่น การประเมินค่าเกี่ยวกับตนเองนี้ จะแสดงให้เห็นว่า บุคคลยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเองทั้งหมดหรือไม่ หรือยอมรับในบางอย่าง

Kendler เห็นว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวตนเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ กล่าวคือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนอาจเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ของบุคคล และอาจเปลี่ยนแปลงไปได้โดยไม่จำกัดอายุ ถ้าบุคคลมีอายุ ความรู้ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเปลี่ยนแปลง

^๑ Benjamin B. Wolman, Dictionary of Behavioral Science. (New York: Mcmillian, 1973), p. 342.

^๒ Richard S. Lazarus, Personality and Adjustment. (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1963), pp. 61-63.

^๓ Howard H. Kendler, Basic Psychology. (New York: Appleton-Century-Crofts, 1963), pp. 459-461. and p. 63.

^๔ Carl Rogers, "Roger' Self Theory", Theories of Personality: Primary Sources and Research. Edited by Gardner Linzey and Carlvin S. Hall, (New York: John Wiley and Sons, 1966), pp. 491-492.

Hurlock^๑ กล่าวว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคน เป็นการบอกว่า เขาเป็นใคร เป็นภาพสะท้อนกระจกเงาที่เกิดจากการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการรับรู้ว่าคุณอื่นมีปฏิกริยาโต้ตอบกับเราอย่างไร

Sullivan^๒ กล่าวว่า "ตัวตน" ถูก เสริมสร้างขึ้นด้วยความสามารถที่ติดตัวมา และจากอิทธิพลของประสบการณ์

Hall and Lindzey^๓ ได้กล่าวถึงความหมายของการมองตนไว้ว่า แบ่งออกเป็น

๑. การมองตนในแง่ของวัตถุ (Self-Concept-as-Object) ซึ่งหมายถึงลักษณะสำคัญของบุคคลสภาพ ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติแรงจูงใจ และความสามารถ ทั้งนี้จะเป็นการกำหนดพฤติกรรม การรับรู้ การป้องกันตนเอง การแสดงออกแรงจูงใจ และทางด้านความรู้

๒. การมองตนเองในแง่กระบวนการ (Self-Concept-as-Process) ซึ่งหมายถึงการมองตนเองในแง่ของผู้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือเป็นผลของการมองตนเองในรูปแบบนามธรรม ซึ่งการมองตนเองจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล

Kuhn มองว่า ตัวตน เป็นเสมือนโครงสร้างของบทบาทที่ได้เรียนรู้ และกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของตัวเอง เขาเชื่อว่า สังคม เป็นสิ่งที่มีอยู่ก่อนหน้าปัจเจกบุคคล เด็กเกิดมาในแวดวงของสังคม เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งได้มีการกำหนดการประพฤติปฏิบัติต่อกันของชีวิตสังคมได้เรียบร้อยแล้ว ต่อมาโดยวิธีการใช้สัญลักษณ์ จากง่ายไปหายากซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ เด็ก ได้เรียนรู้ที่จะทำพฤติกรรมของเขาให้ถูกต้องเหมาะสมตามที่คนอื่น ๆ คาดหวังกัน ในขบวนการ

^๑Elizabeth B. Hurlock, Child Development. p. 463.

^๒Arthur T. Jersild, In Search of Self. (New York: Teacher College, Columbia University, 1966), pp.15-17.

^๓Dalvin S. Hall, and Gardner Lindzey, Theory of Personality. (New York: John Wiley & Sons, 1969), p. 468.

นี้ เด็กผู้นั้นจึงได้รับการสนองแสดงให้เห็นว่า ควรจะทำอะไรกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมเรา

Kuhn กล่าวว่าปัจเจกบุคคลมีใช่เป็น Passive Agent ผู้ซึ่งตอบโต้ได้โดยอัตโนมัติต่อการกระทำและความหมายสัญลักษณ์ที่ปรากฏแก่ตัวเขา เขาไม่เห็นด้วยกับการอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ในสังกอบว่า การปฏิบัติต่อกันของมนุษย์อยู่ในระดับ Non-Symbolic Interaction แต่เชื่อถือในความคิดที่ว่า การประพุดปฏิบัติต่อกันของมนุษย์อยู่ในเรื่องของการแปลความหมายของการกระทำของกันและกันเท่านั้น

Erving Goffman^๑ มองบุคคลว่าเป็นเสมือน Subject มากกว่าที่จะมองว่าเป็น Object ดังเช่นในความคิดของ Mead หรือ Cooley เขาพิจารณาตัวตนในแง่มุมที่เคลื่อนไหว แสดงอาการปัจเจกบุคคลไม่เพียงแต่สามารถมองพฤติกรรมของตนเอง ให้กับบุคคลอื่นได้รู้เห็นภาพพจน์ของปัจเจกบุคคลนั้นเป็นอย่างไร ในการอธิบายความคิดเกี่ยวกับตนเอง เขาได้ตั้งเอา การละคร วรรณคดี และการสังเกตการณ์เข้ามาช่วยอธิบาย เน้นตรงประเด็นที่ว่า ได้มองเห็นว่าการปรากฏตัวของมนุษย์ในสังคมในชีวิตประจำวัน เหมือนกับการเล่นละครบนเวที ด้วยการปรากฏตัวของบุคคลต่อหน้าคนอื่น ๆ ในกิจกรรมการงาน สถานการณ์ โอกาส หรือเวลาใดก็ตาม การปรากฏตัวของบุคคลย่อมมีอิทธิพลต่อการกำหนดนิยามสถานการณ์นั้น ๆ ด้วย คนอื่นที่แวดล้อมอยู่ย่อมต้องการความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับคนที่มาปรากฏตัวอยู่นั้นว่า เป็นคนเช่นไร ควรจะประพุดปฏิบัติตอบโต้เช่นไร และลักษณะใด ทั้งนี้ย่อมต้องอาศัยเค้าลักษณะ (Trait) ต่าง ๆ กิริยาท่าทางการแสดงออก เครื่องประกอบ เครื่องแต่งกาย และถ้าเป็นไปได้ก็ยิ่ง อยากรู้อารมณ์ภาพทางเศรษฐกิจสังคมของคนผู้นั้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็น เครื่องประกอบการพิจารณาการตัดสินใจที่จะตอบโต้ในขณะที่เข้ามาปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ในการพิจารณาดังกล่าวนี จะช่วยให้กำหนดการคาดหวังว่า จะคาดหวังอะไรจากคนผู้นั้น และจะกระทำอย่างไร เพื่อจะให้การปฏิสัมพันธ์มีอยู่ต่อไปได้

เมื่อตระหนักถึงอิทธิพลของการปรากฏตัวของตนเองที่มีต่อคนอื่น ๆ เช่นนี้ สิ่งสำคัญที่บุคคลจะพึงกระทำ เพื่อให้การสังสรรค์สัมพันธ์ในโอกาสต่อ ๆ ไปเป็นไปได้อย่างดี บุคคลก็ต้องสร้างความประทับใจขึ้นมาให้ได้ การปรากฏตัวจะมีความสำคัญมากในอันที่จะกำหนดสถาน

^๑Erving Goffman, Stigma. (New Gersey: Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs, 1963), pp.60-130.

การณั้ขณะที่มีการปฏิสัมพันธ์กันและกัน ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ การแสดงตน แสดงสัญลักษณ์ ของการกระทำระหว่างกัน เหมือนกับการเล่นละครบนเวที

Reid ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาตัวตน (Self) ซึ่งมีอยู่ ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นแรก เป็นตัวตนของแต่ละบุคคลที่ถูกสร้างขึ้นมาอย่างง่าย ๆ โดยการรวมเอาทัศนคติและการกระทำทางสังคมของคนอื่นโดยทั่วไปกับของตัวเองเข้าด้วยกัน ขั้นที่สอง เป็นการพัฒนาตัวตนของแต่ละบุคคลอย่างเต็มที่ ซึ่งนอกจากตัวตนได้ถูกสร้างขึ้นมาจากการรวมเอาทัศนคติของสังคมหรือกลุ่มนี้เอง เป็นสิ่งที่ได้นำเอาประสบการณ์ของปัจเจกบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยโดยตรง และก็เกี่ยวข้องกับมูลเหตุในการสร้างตัวตน ของตัวของเขา ในทำนองเดียวกัน ทัศนคติของแต่ละบุคคล และของคนอื่นโดยทั่วไป ก็คือผลของการจัดระเบียบทางสังคม นั่นคือตัวตน (Self) จะพัฒนาได้อย่างเต็มที่ก็โดยการรวมเอาทัศนคติของแต่ละบุคคล เข้ากับทัศนคติของสังคมหรือกลุ่ม

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เด็มที เดียวนักสังคมวิทยาไม่เคยให้ความสนใจ ตัวแปรที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ แต่ต่อมา Reckless และ Dinitz ให้ความสนใจเกี่ยวกับ เรื่องบุคลิกภาพของตน ความคิดเกี่ยวกับตน ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่ชี้ให้เห็นว่าเป็นการป้องกันตนจากการกระทำผิดของเด็ก หรือ การทำให้เด็กกระทำผิดได้ง่ายขึ้น ถือว่าเป็นงานวิจัยของนักสังคมวิทยาขั้นแรกที่มีตัวแปรเกี่ยวกับบุคลิกภาพและตัวตน (Self)

Reckless และ Dinitz^๑ เสนอว่า ความคิดเกี่ยวกับตน เป็นกุญแจที่สำคัญยิ่งในการอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรม ความคิดเกี่ยวกับตนในด้านที่มีผลต่อโดยพฤติกรรมที่เจาะจงกฎหมาย และความคิดเกี่ยวกับตนในด้านไม่ดีก็จะมีผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิด

^๑Sue Titus Reid, Crime and Criminology. (Illinois: The Dryden Press, 1976), p. 228.

โดยเฉพาะ เด็กชายบางคนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีอัตราการกระทำผิดสูง กลายเป็น เด็ก
เกเร ในขณะที่บางคนไม่เป็น เช่นนั้น ทำไมผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีอัตราการกระทำผิดต่ำ จึงกลายเป็น
คนเกเรได้ และทำไมในครอบครัวเดียวกัน พี่น้องจึงมีพฤติกรรม หรือได้รับอิทธิพลจากกลุ่ม
เพื่อนในทางที่ไม่ดี ต่างกัน คำถามเหล่านี้ ไม่สามารถตอบได้โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างทางสังคม
Reckless และ Dinitz จึงได้สนใจทฤษฎีขบวนการทางสังคม และความคิด เกี่ยวกับตนขึ้น

ปี 1955 Reckless และ Dinitz จึงร่วมกันศึกษาว่า ความคิดเกี่ยวกับตนเป็น
เสมือนฉนวน ที่ขัดขวางต่อการกระทำผิดของเด็กโดยเขาได้ เลือกกลุ่มตัวอย่างมาดังนี้ คือ
"เด็กดี" จำนวน ๑๒๕ คน ที่ครูประจำชั้นประถม ๖ เลือกมาให้ เด็กเหล่านี้เป็นเด็กชายผิวขาว
ของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีเด็กผิวขาวกระทำผิดสูงสุด คือที่ เมืองโคลัมเบีย รัฐโอไฮโอ
คุณสมบัติของเด็กผิวขาวที่เป็น "เด็กดี" นั้นก็ต้องไม่เคยถูกจับกุม หรือตักเตือนจากตำรวจ ไม่
เคยขึ้นศาลเยาวชน ได้เด็กดีทั้งหมดรวม ๑๒๕ คน และมีการสัมภาษณ์ทั้งเด็กและมารดาของเขา
เด็กแต่ละคนถูกสัมภาษณ์ คะแนน เกี่ยวกับความโน้มเอียงในการกระทำผิด (De) และความ
รับผิดชอบต่อสังคม (Re) โดยใช้การวัดบุคลิกภาพ Gough's California Personality
Inventory (CPI) แบบสอบถามจะถามเกี่ยวกับแนวความคิดเกี่ยวกับตัวของเขาเอง ครอบครัว
ของเขา และความสัมพันธ์ภายในระหว่างบุคคล

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ "เด็กดี" คือ

๑. คะแนนเกี่ยวกับความโน้มเอียงในการกระทำผิด (De) ต่ำ และคะแนนความ
รับผิดชอบต่อสังคม (Re) สูง

๒. "การประเมินตน" มีลักษณะการพหุหมายและ เชื้อโรง

๓. มีการรับรู้ในค่านิยมเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ในครอบครัว

๔. ครอบครัวเหล่านี้มีความมั่นคง พ่อแม่อยู่กันอย่างปกติสุข และมีความมั่นคงทาง

เศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า ฉนวนขัดขวางการกระทำผิด เป็นขบวนการที่สะท้อนมาจากภายในส่วน

ลิกของจิตใจ เป็นค่านิยมของผู้ไม่กระทำผิด และสอดคล้องกับการคาดหวังของบุคคลสำคัญคนอื่นที่มีต่อเขา

ต่อมาอีก ๑ ปี คือ ปี 195๖ Reckless และ Dinitz ได้ศึกษาความคิดเกี่ยวกับตนของ "เด็กไม่ดี" โดยกำหนดตัวอย่างประชากร จำนวน ๑๐๑ คน ซึ่งถูกเลือกโดยครูประจำชั้น ประถม ๖ จากโรงเรียน ๓๐ โรงเรียน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีการกระทำผิดของเด็กผิวขาวสูง คือ เมืองโคลัมบัส รัฐโอไฮโอ เป็นเด็กที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับตำรวจและศาลมาแล้ว ในคลัสสิกทรีพีย์ อายุประมาณ ๑๒ ปี และอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้โรงเรียน และพบว่าจะอยู่ในชุมชนของพวกผิวดำมาก พร้อมทั้งสัมภาษณ์มารดาประกอบด้วย

ซึ่งเราอาจจะเรียกเด็กพวกนี้ว่า "เด็กไม่ดี" ก็ได้ ได้ทดสอบคะแนนพบว่า

๑. เด็กไม่ดีมีความโน้มเอียงในการกระทำผิด (De) สูง และความรับผิดชอบต่อสังคม (Re) ต่ำกว่าคะแนนของเด็กดีทั่วไป
๒. ค่าเฉลี่ยของคะแนน ความง่ายต่อการทำความผิดของเด็กไม่ดีสูงกว่า คะแนนของเด็กดี

หลังจากศึกษาทั้ง เด็กดี และ เด็กไม่ดีแล้ว พอจะสรุปได้ว่า ความคิดเกี่ยวกับตนจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก คนที่มีความคิดเกี่ยวกับตนดีจะพบว่า เป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดี มีพัฒนาการเกี่ยวกับตัวตนภายในเข้มแข็ง ซึ่งก็มักจะเป็นบุคคลที่ยึดมั่นในค่านิยมของชนชั้นกลาง ส่วนผู้ที่มีความคิดเกี่ยวกับตนในทางไม่ดี จะ เป็นผู้ถูกเลี้ยงดู และไม่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมอย่างดี มีการพัฒนาตัวตนอย่างอ่อนแอ จึงมีพฤติกรรมที่แสดงออกแตกต่างกัน

ปี 1960 Scarpitti, Murray, Dinitz และ Reckless ได้ร่วมกันวิจัยติดตามผลเด็กดีที่เคยทำการวิจัยไว้ พบว่าเด็กที่เคยถูกสัมภาษณ์เดิม ๑๒๕ คน มีอยู่ ๑๐๓ คน (๘๒.๔%) ที่ยังอยู่ในพื้นที่เดิม อายุ ๑๖ ปี มีอยู่ ๘๘ คน ที่ยังเรียนอยู่ในโรงเรียน จึงทำการทดสอบเฉพาะผู้ที่อยู่ในโรงเรียนเท่านั้น โดยให้ครูประจำชั้นกำหนดให้ว่า เด็กเหล่านี้สมควรอยู่ในประเภทใด คือ

๑. เด็กที่จะไม่ทำผิดกฎหมาย
๒. เด็กที่อาจจะทำผิดกฎหมายได้
๓. เด็กที่ครูไม่แน่ใจว่าจะอยู่ในประเภทใด

พบว่ามี ๕๕ คน ที่ครูกำหนดให้ว่า เป็นผู้ที่จะไม่ทำผิดกฎหมาย โดยให้เหตุผลว่า เป็นคนรักสงบ และเป็นเด็กนักเรียนที่ดี ที่เหลืออีก ๔ คน ปรากฏว่ากลายเป็นเด็กที่เคยมีเรื่องราวกับตำรวจและศาล

และได้ใช้วิธีการทดสอบแบบ Short-eye Seven-Item Scale เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด เด็กดีจะยังคงทำคะแนนสูงในด้านพฤติกรรมที่ดีและพบว่า เขามีความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่ดีต่อครอบครัว และพบว่า "เด็กดี" ที่ถูกทดสอบในช่วงอายุ ๑๒ ปี และทดสอบใหม่ อายุ ๑๖ ปี คะแนน De (แนวโน้มเชิงในการทำความผิด) มีค่าสหสัมพันธ์ = .๑๕ เท่านั้น แสดงว่าในเด็กดี คะแนนความโน้มเอียงในการกระทำผิด มีการเปลี่ยนแปลงและไม่สัมพันธ์กัน เด็กดีจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้มาก

ในปี 1962 Dinitz, Reckless และ Scarpitti ได้ทำการวิจัยติดตามผล "เด็กไม่ดี" จากตัวอย่างเดิม ๑๐๑ คน เหลือตัวอย่าง "เด็กไม่ดี" ๗๐ คน พบว่ามีอยู่ ๒๗ คน (๓๘.๖%) โดนขึ้นศาลเด็ก ในระหว่าง ๔ ปี ที่ผ่าน มีผู้ย้ายโรงเรียน และไปเรียนต่อชั้นสูง ที่ไม่สามารถติดตามได้ซึ่งขาดการทดสอบครั้งที่สอง เพราะการทดสอบครั้งที่สองนี้ เราไม่สามารถควบคุมประชากรให้คงที่ได้ การติดตามผลทดสอบครั้งที่สองกับเด็กดี ก็ทำได้เพียง ๔๒.๔% ส่วนติดตามผลทดสอบ "เด็กไม่ดี" ได้เพียง ๖๔.๓% เท่านั้น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

"เด็กไม่ดี" มีคะแนนความโน้มเอียงในการทำความผิด (De) ไม่เปลี่ยนแปลง คือ ครั้งแรก ๒๓.๖ ครั้งที่สอง ๒๓.๔ ซึ่งเป็นคะแนนที่แสดงให้เห็นว่า มีความโน้มเอียงในการทำความผิดสูงกว่าเด็กดี เพราะในเด็กดี คะแนนความโน้มเอียงในการทำความผิด De ทดสอบครั้งแรก ๑๔.๖ ทดสอบครั้งที่สอง ๑๓.๖ ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้ว่าคะแนน De ของ "เด็กไม่ดี" ครั้งแรก และครั้งหลัง ค่าสหสัมพันธ์ (R) = .๗๔ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันสูง ถึงแม้ว่าครั้งแรกจะทดสอบ

เมื่ออายุ ๑๖ ปี และครึ่งหลังทดสอบเมื่ออายุ ๑๖ ปี ก็ตาม ซึ่งหมายความว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับความโน้มเอียงในการกระทำความคิดไม่แตกต่างกัน พฤติกรรมของ "เด็กไม่ดี" มักจะไม่เปลี่ยนแปลง

ปี 1965 Schwartz และ Tanuri ซึ่งได้ศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเกี่ยวกับตนของเด็กดี และเด็กไม่ดีเขาโดยตลอด ได้พิจารณาเห็นว่า ความคิดเกี่ยวกับตนจะเกิดจากการรับรู้ภาพของตนจากผู้อื่น มากกว่าโดยตนเอง การวิจัยยืนยันถึงสาเหตุที่มาของความวิตกกังวลเกี่ยวกับตน ทั้ง ๆ ที่ ความวิตกกังวลของเขานั้น เกิดขึ้นจากการที่เขารับรู้ความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนจากผู้อื่น อิทธิพลของผู้อื่น จนโตที่จะมีผลต่อ เด็ก พ่อ แม่ ครู หรือเพื่อนกันแน่

Schwartz และ Tanuri จึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวตนโดยพิจารณาถึงความคาดหวังของคนอื่นว่า จะมีผลต่อการประเมินตนหรือไม่ ได้ทำการทดลองโดยขอให้ครู เลือก เด็กที่ดีที่สุดคือไม่เคยต้องคดีใด ๆ และเด็กที่อยู่ในชั้นเลวมาให้ ได้เด็กดี ๒๗ คน เด็กเลว ๒๔ คน การเลือกนี้ทำหลังจากให้เด็กผ่านการทดสอบคำคุณศัพท์ แยกเด็กโดยจำแนกช่วงของความหมายของภาษาที่เด็กเลือกให้กับตนเองแล้ว ว่าเขา มองตนแบบใด

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเด็กชาย ๒ กลุ่มนี้ ตามวลีที่ว่า "ฉันเป็น (I am) วลีนี้จะแสดงให้เห็นว่า กลุ่มเด็กดีประเมินค่าตนเองไปในทางที่ดีมากกว่ากลุ่มเด็กเลว การค้นพบนี้แสดงให้เห็นตรงตามที่ Reckless และเพื่อนตั้งสมมุติฐานไว้คือ เด็กดีจะได้รับความรู้สึกว่าเพื่อน แม่ ครู ประเมินเขาไปในทางบวก (ดี) มากกว่าเด็กเลว จึงเป็นการสรุปข้อเสนอที่ว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเองของเด็กดีนั้น เป็นการที่เด็กดีรับรู้ว่าคุณอื่นมองเขาดีเช่นกัน อย่างไรก็ตามอย่างน้อยก็เป็นการยืนยันได้ว่า ความคิดเกี่ยวกับตนเองก็เป็นผลผลิตมาจากการรับรู้การตอบสนองของคนอื่นต่อตัวเรานั้นเอง

สรุปผลการวิจัย

๑. ในเด็กเลว ความคิดของแม่เกี่ยวกับตัวเขา จะสัมพันธ์กับการมองดูตัวเองมาก
๒. ในทั้งเด็กดี การรับรู้ของครูเกี่ยวกับตัวเขา จะมีอิทธิพลมากต่อการมองตัวตน

ของเขา มากกว่าแม่และเพื่อน

๓. ทั้งในเด็กดีและเด็กเลว เขาจะแยกความรู้สึก การตอบสนองที่ผู้อื่นมีต่อเขา คนละระดับ คือ (ครู แม่ เพื่อน) บางคนอาจมองเขาดี เลว มาก น้อย ต่างกัน

๔. ทั้งเด็กดีและเด็กเลว การรับรู้จากกลุ่มเพื่อนที่มีต่อตัวตนเอง เขา มีอิทธิพลน้อยมากต่อการประเมินตัวคนด้วยตัวของเขาเอง

ต่อมา Schwartz และ Tanviri ได้ทำการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล มีตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนชายระดับเตรียมอุดมศึกษาที่ Midwestern City รวม ๓๔๘ คน เด็กผิวขาว ๓๑๓ คน และเป็นเด็กนิโกร ๔๕ คน ซึ่งอยู่ในท้องถิ่นที่ไม่เป็นระเบียบมี ชนชั้นต่ำอาศัยอยู่มาก ในการวิจัยนี้ เน้นศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของความคิดเกี่ยวกับตน ความแปรผันของการมองตน และสาเหตุทางสังคม หรือการเสริมแรงที่มีผลต่อความคิดเกี่ยวกับตน ซึ่งจะเป็นขบวนการที่จะทำให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้น

โดยเขาได้ตั้งข้อสมมุติฐานไว้ว่า

๑. เด็กชายที่ถูกทำนายว่าจะ เป็นเด็กเกเรในอนาคต จะประเมินตนเองในทางที่ดีน้อยกว่าเด็กที่ถูกทำนายว่าจะ เป็นเด็กไม่เกเรในอนาคต

๒. เด็กชายที่ถูกคาดว่าจะ เป็นเด็ก เกเรจะมีความคิดเกี่ยวกับตน แปรผันมากกว่าความคิดเกี่ยวกับตนเองของ เด็กที่ถูกคาดว่าจะไม่เกเร

๓. ครูจะมีอิทธิพล ต่อการประเมินตนเองของเด็กที่ไม่เกเรมากกว่าในเด็ก เกเร

ผลจากการวิจัยพบเพิ่มเติมว่า

เด็กที่คาดว่าเป็นเด็ก เกเร จะมีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาเอกลักษณ์ความเป็นลูกผู้ชายมากกว่าเด็กที่ไม่เกเร และแม่ของเด็ก เกเรจะมีอิทธิพลต่อลูกชายของตนในการพัฒนาเอกลักษณ์ความเป็นลูกผู้ชายมากกว่าแม่ของเด็กที่ไม่เกเร สำหรับเครื่องมือในการวิจัย หรือการวัดความคิดเกี่ยวกับตนเขาใช้วิธี Semantic Differential Technique ซึ่งพัฒนาโดย Osgood และคณะ และใช้แนวความคิดเกี่ยวกับตนจาก George Herbert Mead

สรุปผลการวิจัย

๑. สิ่งสำคัญที่พบคือ เด็กผิวขาวจะไม่ เป็นไปตามทฤษฎีคือ เด็กผิวขาวอายุน้อยที่ถูกคาดว่าเป็นเด็ก เกเรจะไม่ประ เหม็นตน ในทางที่ด้น้อยกว่าเด็กไม่เก เร ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่พบอีกว่า เด็ก เกเรผิวขาวที่อายุมาก จะประ เหม็นตนดีกว่าเด็ก เกเรผิวขาวอายุ น้อย

๒. ความคิด เกี่ยวกับตนของ เด็ก เกเรผิวขาวจะแปรผันมากกว่า เด็กดีผิวขาว และ เด็กผิวขาวอายุมากกว่าจะมีการของตนแปรผันน้อยกว่าเด็กผิวขาวอายุน้อย ซึ่งนี้ตรงตามสมมุติฐาน

๓. ครูจะมีอิทธิพลสำคัญต่อ เด็กดีผิวขาวมากกว่า เด็ก เกเรผิวขาว

๔. เด็กดีผิวดำจะประ เหม็นตนเองในทางที่ต่ำกว่าเด็ก เกเรผิวดำ และ เด็กผิวดำที่มีอายุมากจะประ เหม็นตนเองในทางที่ตีมากกว่าเด็กผิวดำอายุน้อย

๕. แต่เด็ก เกเรผิวดำจะมีความคิด เกี่ยวกับตนแปรผันต่ำกว่าเด็กดีผิวดำ คือเด็กเกเรรับรู้ว่ามีผู้อื่นมองตัว เขาคลายกันมากกว่าเด็กดี ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่วางไว้

๖. ครูจะมีอิทธิพลต่อ เด็ก เกเรผิวดำมากกว่า เด็กดีผิวดำ

ผลงานที่มีลักษณะ เสริมต่อจากที่กล่าวไปแล้วก็คือผลการวิจัยของ Fannin and Clinard^๑ ซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่าง ความคิดเกี่ยวกับตน ในด้านความเป็นลูกผู้ชายของ เด็กผิวขาวชั้นกลาง และผิวขาวชั้นต่ำ และพฤติกรรมที่จะแสดงออก ในแนวคิดเรื่องความคิดเกี่ยวกับตนมีหลายด้านแต่ในที่นี้ จะพิจารณาความคิด เกี่ยวกับตนในด้านสถานภาพทางเพศ (Sex Status) และจะเป็นลักษณะความเป็นลูกผู้ชายเท่านั้น Fannin and Clinard มีข้อสมมุติฐานว่าเด็กกระทำผิดจะมีความคิด เกี่ยวกับตนเป็นลูกผู้ชายแปรผันตามชั้นทางสังคม (Social Strata) และสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่แสดงออกต่างกัน ซึ่งได้มีแนวคิดมาจากการศึกษาของ Miller, Cohen and Wolfgang ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กนักเรียนในรัฐแถบตะวันออกกลาง อายุ ๑๖ หรือ ๑๗ ปี จำแนกชั้นของ เด็กจากระดับ เกียรติภูมิ เช่น อาชีพและระดับการศึกษาของบิดา (พวง)

^๑Leon F. Fannin and Marshall B. Clinard, Differences in The Conception of Self as a Male among Lower and Middle Class Delinquency. (New York: Harper & Row, 1967), pp. 101-112.

มารดา

การเก็บข้อมูล

โดยให้ตอบคำถามตามตารางที่สร้าง และปรับปรุงโดย Bennett^๑ เขากำหนดลักษณะ (Traits) ๓๕ ลักษณะ ในรายการหนึ่ง ๆ ซึ่งไม่รวมทั้งสี่ ๔ รายการ ลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ กล้าหาญ มีอำนาจ และสุขภาพ เป็นต้น และให้กลุ่มตัวอย่างเลือกว่า "มากที่สุด" หรือ "น้อยที่สุด" ในแต่ละคำ ในรายการที่ ๑ และที่ ๒ เป็นการประเมินในทางบวก (ค่าที่แสดงในด้านดี) ส่วนรายการที่ ๓ และ ๔ เป็นค่าที่ประเมินในทางลบ (ค่าที่แสดงในด้านไม่ดี)

ในทุกรายการจะให้กลุ่มตัวอย่างเลือก ๓ ครั้ง ใน ๓ สถานะการณืคือ

๑. เขารู้สึกอย่างไรอธิบายตัวตนที่แท้จริงของเขา ในแง่ความเป็นลูกผู้ชาย
๒. เขาอยากจะเป็นอย่างไรในฐานะลูกผู้ชาย
๓. เขารู้สึกว่าคนอื่น เชื่อว่าเขาจะเป็นอย่างไรในฐานะลูกผู้ชาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า

๑. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความรู้สึกเกี่ยวกับตน ในลักษณะความเป็นลูกผู้ชาย ระหว่าง เด็กกระทำผิดชั้นต่ำ และ เด็กกระทำผิดชั้นกลาง
๒. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองและพฤติกรรมระหว่าง เด็กที่กระทำผิดชั้นกลาง และ เด็กกระทำผิดชั้นต่ำ

ความคิดเกี่ยวกับตนเองในที่นี้ได้พิจารณาในแง่ความถี่ของการแสดงออกอย่างรุนแรง ความปรารถนาในอาชีพ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศพบว่า ความคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็กกระทำผิด

^๑Edward Bennett, Personality Assessment and Diagnosis. (New York: The Ronald Press, 1951), pp. 79-80.

ทั้ง ๒ ชั้น จะสัมพันธ์กันกับแบบฉบับเฉพาะของพฤติกรรมบางชนิด ซึ่งหมายความว่า เด็กทั้ง ๒ ชั้น จะมีพฤติกรรมต่างกันไปบ้างรูปแบบ เช่น การพูดว่าเด็กชั้นต่ำกว่าจะมีคนพอกอากาศถึง ๘๐% ในขณะที่ เด็กชั้นกลางมีคนพอกอากาศเพียงพอไม่ก็ เฟอร์ เรนดี หรือ เฟอร์นิเจอร์ด้าน พอสัมพันธ์ที่ เด็กชั้นต่ำ ๖๘% ถือว่าจุดหมายปลายทางของการคิด เกี่ยวกับอาการมีเพศสัมพันธ์ใน เรื่องธรรมดาในขณะที่ เด็กชั้น กลางคิดแบบนี้ เพียง ๕๐% เท่านั้น จะเห็นได้ว่า เด็กทั้ง ๒ ชั้น มีพฤติกรรม แตกต่างกันในพฤติกรรม ย่อย ๆ บางแบบเท่านั้น แต่โดยเฉลี่ยแล้ว จะถือว่าไม่มีความสัมพันธ์แตกต่างระหว่างพฤติกรรม และความถี่ เกี่ยวกับตัว ตัวของแต่ละชั้น